

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Primvm. De qualitatibus quasi physicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

SECTIO SECUNDA.

De qualitatibus in promovendis ad beneficia
Ecclesiastica requisitis.

CAPUT PRIMUM.

DE QUALITATIBVS QVASI PHYSICIS.

PARAGRAPHVS I.

De ætate & habilitate corporis.

Questio 212. Quæ ætas requiratur ad beneficium simplex, cui sacer ordo annexus non est?

Respondeo : jure antiquo communi sufficit septennium, quo clericatus obtineri potest Abb. in c. præterea. de arat. & qualir. n. 6. & 7. jure novo quatuordecim anni. Conc. enim Trident. sess. 23. c. 6. de reform. præscribens, ut nullus obtinere possit beneficium ante dictam ætatem, loquitur universaliter de omni beneficio viâ quacunque obtinendo, sive ea sit collationis aut præsentationis, sive electionis. Corrad. in præxi benef. l. 4. c. 6. num. 23. Barb. ad cit. l. Trident. n. 6. & de off. Ep. alleg. 60. n. 78. Paxjord. l. 10. tit. 20. n. 6. Pass. de Elect. c. 25. n. 417. Lott. l. 2. q. 49. n. 17. qui etiam nu. 19. hanc dat rationem, cur hac in parte recessum sit à jure antiquo : quod licet ad officium legationis apud Deum (quale committitur per collationem beneficii collatorio ut Nav. in relect. c. si quando. in 7. except. n. 2. de rescript.) sufficiat egressus ab infantia (cum enim officium hujus legationis non consistat in qualitate personæ, quæ inter homines consideratur, sed tantum in simplicitate cordis, & in precibus effundendis, ejus capax erit puer, modo primam pueritiæ partem, quæ infantia dicitur, & septennio absolvitur, exegerit, tit. Lott. ex Cujac.) collatio beneficii insuper includit spirituale matrimonium inter beneficiatum & Ecclesiam, ad matrimonium verò non sufficiat exegisse infantiam, sed & totam pueritiam, & sic attigisse annum decimum quartum, quo discretio supervenit; ætas enim annorum quatuordecim dicitur discreta, ut apud Lott. n. 23. Abb. loc. cit. Proinde necesse est habere hanc ætatem tempore electionis, vel præsentationis, collationis, alteriusve promotionis. Barb. loc. cit. Castrop. p. 2. t. 13. d. 4. p. 3. num. 19. Non tamen necesse est impetrantem rescriptum gratiæ, seu beneficiale, quo mandetur ei conferri beneficium proximè vacaturum, requiri-

tam ætatem ad tale beneficium habere tempore impetrationis, seu datæ literarum, sed sufficit eam habere tempore executionis talis gratiæ Laym. in c. si eo tempore. de rescriptis juxta c. ei cui, & Gl. ibidem. dicentem: inspicimus non tempus datæ, sed vacationis beneficii, in quo gratiæ beneficialis executio fit. Nam licet ad dignoscendum, num rescriptum beneficiale obreptitium sit, attendi debeat tempus datæ, ut Nav. in c. si quando. except. 10. n. 6. ita ut non sufficiat tempore executionis impetrantem habilem esse ad beneficium, nisi etiam fuerit tempore impetrationis, seu datæ literarum juxta c. si eo tempore, quia non firmatur tractu temporis, quod ab initio de jure non subsistit reg. 18. in 6. si tamen cessante obreptione, agatur de gratiæ, cujus effectus pendens, & executioni mandatus non est, spectandum est tempus non concessionis seu impetrationis, sed executionis. Laym. loc. cit. n. 1. ex Abb. in c. dilectus. de præbend. n. 8. & Felin. in c. eam te. de rescript. n. 18. Sufficit autem annum decimum quartum inchoatum esse AA. iidem. Garc. de benef. p. 7. c. 4. n. 11. Gonz. ad reg. 8. cancel. Glossa 5. n. 90. Tusch. l. 3. concl. 338. n. 12. Azor. p. 2. l. 6. c. 5. q. 7. Lott. n. 22. citans Eman. Sa, & Hieron. Cevall.

2. Secus est de beneficiis improprie talibus, utpote fundatis sine auctoritate Ordinarii vel Superioris, etsi de cetero sub nomine beneficiorum, & Capellaniarum fundata sint, hæc enim ætatem nullam certam requirunt (nisi forte fundator talem qualitatem apposuisset, ad quam habendam certas ætas necessaria esset v. g. ut tale legatum vel Capellania detur clerico, tunc enim per accidens ea requiritur v. g. septennium) sed obvenire etiam possunt infantibus laicis &c. Gon. loc. cit. C. Luca de benef. disc. 95. n. 1. & 2. Idem dicendum de pensionibus Ecclesiasticis, utpote quæ de se sunt quid mere temporale, quarum per se loquendo etiam capaces sunt infantes laici, etsi de consuetudine Curie Romanæ non nisi clericis conferti soleant. C. de Luc. ibid. n. 3.

Questio 213. An sub genere beneficiorum pro quibus dictum est sufficere quatuordecim annos, veniant etiam Canonicatus in Collegiata, etiam insigni; item Canonicatus in Cathedrali, in qua facta non est illa ordinum distributio fieri mandata per Trident. nimirum ut Canonicatus omnes par-

tina

rim sine subdiaconales, partim diaconales, partim presbyterales?

Respondeo ad primum affirmativè; nihil enim circa hos Canonicatus innovat aut speciale constituit Trident. *Garc. loc. cit. n. 36, & seq. citans declarat. S. Congregationis.*

2. Respondeo ad secundum: licet de jure stricto id dici posset, & asseri, Trident. de super nihil innovasse, aut peculiariter statuisse (de quo vide fuse agentè Fagn. *in c. cum in cunctis, de elect. n. 51, & seq.*) ex pluribus tamen S. Congregationis declarationibus, & observantia datariæ receptum esse in Canonicatibus Cathedralibus, quamvis nullus iis annexus sit ordo, requiri ætatem saltem tantam, ut provifus intra annum promoveri possit ad subdiaconatum. Quòd autem in Germania, etiam sine dispensatione, vel derogatione Concilii tales Canonicatus conferri soleant constitutis non nisi in ætate quatuordecim annorum, id provenire ex quadam particulari consuetudine, quæ ita Concilium hac in parte in ista regione interpretata est ex voluntate Papæ, deducta ex stylo datariæ. *C. de Luc. loc. cit. n. 15.* citans hæc omnia declarat à Rora in *Monaster. Canonicatu* 28. Novemb. 1646. coram *Ghislerio*. & latius in eadem *Monast. canon.* 10. Junii Anno 1648. *decis. 205.* ait etiam Laym. *in c. cum in cunctis, de elect. §. inferiora. n. 6.* constitutionem illam Trident. *sess. 24. c. 12.* ut omnes Canonici Cathedrales saltem eam ætatem habeant, ut intra annum subdiaconi fieri possint, in plerisque Germaniæ Cathedralibus non omnimodè servari, dum passim assumuntur pueri, qui annum decimum quartum attigerunt, quin & interdum qui annum nequidem duodecimum excesserunt, tamen plerumque Romæ dispensatio impetretur, aut saltem collationis factæ revalidatio, ut perinde valeat, ac si à principio Canonica fuisset. Ex quo tamen non parvum detrimentum Ecclesiis provenire solet, propterea maxime; quòd in ea ætate plerumque non appareat, an qui promovendi idonei futuri sint, & Ecclesiæ utiles; hinc præstare haud dubiè ex Ecclesiæ Cathedralis provenitibus portiones non beneficiales decidi pro pueris etiam nobilibus sustentandis in studio literarum, ut ex iis, postquam ad ætatem legitimam devenissent, eligi possent, qui bonis moribus & doctrinâ ornati ad servitium Dei idonei viderentur. Nec obstat, ut idem Laym. olim, seu spectato jure antiquo, post expletum septennium beneficiorum capaces esse habitos; cum circa illa tempora rectâ intentione, & solius servitii divini causâ à piis parentibus pueri offerebantur Ecclesiis, ut in sacro aliquo collegio ad omnem pietatem, & Ecclesiasticos ritus instituerebantur; nunc autem liberè vagari, & non rarè malis moribus assuecere permittuntur, donec ad eam ætatem veniant, ut sacrum Ordinem accipere, & capitulares fieri possint. Vide dicenda ex eodem post aliquot quæst. ubi de dispensatione in dicta ætate. Verùm Fagn. *in c. cunctis, à n. 70.* etiam non reflectendo ad partialem illam Germaniæ consuetudinem absolute docet, quòd ubi nondum facta est istiusmodi distributio à Trident. demandata fieri ab Episcopo cum consilio capituli, servandum esse interim jus antiquum quoad ætatem requisitam ad obtinendos Canonicatus, & præbendas in Cathedrali Ecclesiâ; quidquid in contrarium scripserint Hojedæ de *compatib. benef. p. 1. c. 24. n. 6.* Lessl. de *justit. l. 2. c. 34. dub. 20. n. 106.* *Garc. p. 7. c. 4. n. 28.* *Lott. de re, benefic. p. Lauren. Forè Benef. Tom. 1.*

l. 2. q. 47. n. 82. Et sic non exigi ætatem ad ullum Ordinem sacrum requisitam, sed sufficere quatuordecim annos completos, ut habent AA. *in c. super inordinata, de præb. citat Fagn. declarationem S. Congregationis, refutatque contrarias in hac re ejusdem Congregationis declarationes adductas à Garcia,*

Quæstio 214. *Num. quæ jam dicta sunt de ætate requisita vi concilii Trid. ad Canonicatus Cathedrales vel alios, aliave beneficia remeant, si fundator in fundatione voluisset sufficere minorem ætatem?*

Respondeo negativè, Barb. Paxjard. *Castrop. Pass. citati ad q. 1. hujus §. poterit enim fundator quascunque conditiones in limine fundationis apponere. c. præterea, de jurepat. nec respuenda est lex fundationis mandans puerum, imò infantem in beneficio juris patronatûs institui Lott. l. 1. q. 32. n. 35. Corrad. l. 4. c. 6. n. 23.* Idem dicendum puto in beneficio, quod fundator absque jure patronatus deinceps viâ electionis voluit obtinere. Porrò valet hoc ipsum, licet fundator non nisi tacitè id ipsum voluisset, mandando v. g. præsentari Clericum, modò facta sit fundatio ante Concilium Trid. quia tunc poterat institui minor quatuordecim annis *Corrad. ibid. n. 24.* secus si facta post illud, tunc enim si fundator uteretur his terminis: *presentetur Clericus,* subintelligendum foret, dummodò habeat ætate quatuordecim annorum requisitâ à Concil. cujus tunc valebat dispositio, cui proinde se conformare voluisse censendus est in dicto casu fundator. *Corrad. ibid. cum regulare sit, dispositionem hominis regulari in dubio cum dispositione legis, cui se conformare voluisse censetur. l. consuevitur. ff. de jure codicil. & voluntatem testatoris limitari per juris communis dispositionem.* Quòd si tamen etiam post Concil. Trid. fundator expressè sic disposuisset, ut etiam minor quatuordecim annis possit obtinere à se fundatum beneficium, standum erit huic voluntati, cui Concilium non derogat. *C. de Luc. disc. 5. de Canonicis. num. 7.*

Quæstio 215. *Quæ requiratur ætas ad præbendam, Canonicatum, aliudve beneficium non curatum, cui sacer ordo annexus est?*

Respondeo: illa, quæ ad suscipiendum talem Ordinem infra tempus à jure statutum est necessaria, v. g. si Canonicatus est subdiaconalis, requiruntur viginti & unus annus; si diaconalis, viginti duo; si presbyteralis, viginti quatuor. *Trid. sess. 24. c. 12. de reform.* Non tamen requiritur ætas dictorum annorum completorum, pro tempore electionis vel collationis, sed sufficit eos ita inchoatos esse, ut intra tempus, quo à jure, vel statuto suscipiendus est Ordo, compleri possint, v. g. sufficiet annum vigesimum primum ita inchoatum esse, ut infra annum ab obtento canonicatu subdiaconali inchoari possit annus vigesimus secundus. *Fagn. in c. cum in cunctis. num. 41. & 42. Ugol. p. 1. c. 19. num. 1. Paris. de resign. benef. l. 4. q. 9. num. 11. Riccius resolut. 239. Pass. loc. cit. n. 419. Barb. & Gonz. LL. cit. Laym. in cap. cum in cunctis, de elect. §. inferiora. num. 5. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 5. q. 5. Abb. in c. dudum, de elect. n. 12. contra Garc. Paxjard. Lb. cit. Neque aliud intelligit Trid. sess. 22.*

c. 24. per rō integrè habere aetatem; ut rectè arguitur ex verbis ejusdem Concil. sess. 24. c. 12. de reform.

Questio 216. Quae aetas requiratur ad obtinendam dignitatem in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, cui annexa non est cura animarum?

1. **R**espondeo ad primum: ad talem dignitatem recipiendam in Ecclesia Cathedrali (etiam si ea esset primaria Fagn. loc. cit. n. 49. vel etiam cui accessorie in perpetuum unitum esset beneficium curatum. Idem n. 38.) ratione præcisè dignitatis (si enim annexum habet sacerdotium, aliter statuendum est ratione hujus Ordinis Fagn. loc. cit. n. 40. quamvis tamen etiam num. 43. & seq. distinguat inter dignitates, quibus annexus est de jure communi v. g. Abbatia, Decanatus, Præpositura, Archipresbyteratus, & de prioribus concedat requiri annum vigesimum quintum; de posterioribus tamen etiam tunc id neget) requiri, ut quis non sit minor viginti duobus annis Trident. sess. 24. c. 12. Lott. l. 2. q. 49. n. 25. loquens in genere abstrahendo, an sint dignitates in Cathedralibus, an in Collegiatis, & idem esse dicens contra Majolum de irreg. l. 1. c. 30. n. 10. (qui ad eos requirit annum vigesimum quintum) de personatibus, quibus nulla cura animarum subest, non obstante textu c. dudum, ubi dicitur, quòd beneficia habentia curam animarum, & personatus pari passu ambulent: dum æquiparatio illa non procedit respectu ætatis, sed incompatibilitatis, ut Lott. n. 27. ex Host. & Bellam. in c. præterea, de aetate & qualitat. In quo autem differat personatus à dignitate, vide apud Lott. l. 1. q. 16. à n. 50. iisque non tantum inchoatis, sed completis, uti id illa ipsa forma loquendi: non minor viginti duobus annis, satis indicat, Barb. de off. Ep. alleg. 69. nu. 86. & de Canonis c. 13. n. 22. & ad Trid. loc. cit. n. 12. Garc. loc. cit. n. 70. Less. loc. cit. c. 34. n. 108. Pass. num. 423. Navar. l. 1. conf. 4. de aetate & qualitat. contra Azor. loc. cit. q. 3. Sa. v. beneficium num. 31. Henriquez in sum. l. 14. c. 10. §. 10. Porro qui ad primam dignitatem in Cathedrali, puta Præposituram vel Decanatum, requirunt viginti quinque annos, supponunt regulariter ei annexam esse curam animarum in foro interno vel externo, vi saltem jurisdictionis, ut Pass. loc. cit. n. 431. Garc. p. 7. c. 4. n. 65. vel sacerdotium, ut Idem n. 73. & sic ex his solum capitibus viginti quinque annos requirunt. Unde sequi videtur, si prima dignitas vi consuetudinis, vel aliunde non esset curata, nec sacerdotalis, sufficere ad eam annos viginti duos.

2. Respondeo ad secundum; idem quoque dicendum esse de dignitatibus talibus in Ecclesiis Collegiatis Fagn. c. cum in cunctis. n. 48. & seq. Garc. loc. cit. n. 60. Pass. n. 425. Castrop. loc. cit. num. 7. contra Paxjord. loc. cit. n. 15. Gonz. loc. cit. gl. 9. n. 92. Piafec. in praxi Episc. p. 2. c. 5. n. 25. Barb. loc. cit. Card. de Luc. num. 18. qui omnes putant præsciudendo à statuto speciali, legitimam consuetudinem, aut lege fundatoris, sufficere annos 14. citat utraque pars horum AA. pro se decisiones S. Congregationis, ut videre est apud Garc. Tametsi enim Trid. loc. cit. meminere solum Ecclesiarum Cathedralium, ex eo tamen quòd dicat præsertim de Cathedralibus, & non specificet, nec limitet illam suam dispositionem ad Cathedrales, intelligi debet universaliter, cum

Tò præsertim sit dictio implicative, adeoque hic implicet quoque Ecclesias Collegiatas Pass. loc. cit.

Questio 217. Quae aetas requiratur & sufficiat ad dignitates inferiores Episcopatu, & beneficia habentia curam animarum?

1. **R**espondeo: Viginti quinque inchoative, seu ut loquitur Trident. sess. 24. c. 12. ut quis annum vigesimum quintum attigerit; incepisse enim annum vigesimum quintum est illum attigisse. c. licet. de elect. in 6. c. in cunctis, cod. t. ibidem. Abb. loquuntur autem hi Textus universaliter adeoque hoc ipsum intelligendum de omni beneficio curato Castrop. loc. cit. n. 120. Rebuff. de pacif. possess. n. 181. Garc. loc. cit. c. 7. n. 41. Menoch. remed. 15. n. 442. Barb. ad c. in cunctis. n. 34. Quale est illud, cui cura animarum per se incumbit, dum enim solum unitum, aut incorporata est parochialis accessorie Canonice v. g. vel Præpositura, sufficit aetas pro beneficio hoc principali requisita, cum, ubi beneficium accessorie unitum est alteri principali, attendatur ad naturam & conditiones beneficii principalis, non accessorii Card. de Luca de benef. d. 95. num. 13. Laym. ad c. licet Canon. de elect. n. 1. vide Azor. p. 2. l. 6. c. 3. q. 2. Et à fortiori quidem de iis dignitatibus, quæ habent ordinariam jurisdictionem, quasi Episcopalem cum territorio separato, ita ut exceptis, quæ sunt Ordinis Episcopalis, in omnibus partes Episcoporum gerere videantur Card. de Luca loc. cit. n. 17. ubi etiam ait non incongruum in iis requirere aetatem requisitam ad Episcopatum.

2. Idem intelligendum de Vicariis perpetuis Ecclesiarum parochialium, quin & de Coadjutoribus, in quibus eadem, quæ in principalibus requiritur aetas Castrop. loc. cit. n. 13. citans Azor. Gonz. Garc. num. 90. Ac denique id intelligendum de omnibus habentibus spirituales jurisdictionem, etiam si sit solum fori externi, tenent Barb. ad cit. l. Trid. num. 2. & de Canon. c. 13. nu. 20. Navar. loc. cit. Fagn. loc. cit. num. 32. Lott. l. 2. q. 49. n. 24. dicens id procedere, si habeat curam fori conscientie, si ve curam jurisdictionalem tantum, eò quòd beneficium, etiam ex hoc solo dicatur curatum, quòd vi illius possit quis infligere censuras, & pœnas spirituales, & præceptis dirigere subditos in iis, quæ ad religionem spectant, juxta c. dudum, de elect. & Abb. ibidem. n. 7.

3. Atque ita jam non sufficit aliquem habere istam aetatem, ut intra annum fieri possit Sacerdos, sed erit electio aliæ promotio ad dicta beneficia nulla, si facta est ante expletum annum vigesimum quartum. Verum quæ id est, etiam si quis, etiam per dispensationem, ordinatus esset ante annum vigesimum quartum Sacerdos, cum dispensatio sit stricti juris, adeoque facta quoad aetatem in ordine ad Ordinem suscipiendum, facta non sit in ordine ad beneficium curatum. Barb. loc. cit. n. 34. Navar. l. 1. conf. 7. de aetate & qualitat. apud Bass. cit. c. 25. num. 432.

Porro in ætate ad beneficia curata Episcopus dispensare non potest. Barb. loc. cit. Selva de benef. p. 2. q. 3. num. 32. Imol. in Clem. 1. de statu Monach. n. 34. Corral. de sacerdot. p. 3. c. 3. Pass. n. 431. Laym. ad c. permittimus. de aetate & qualitat. in 6. contra Host. in summa ejusdem cit. n. Archid. & Gemin. quos citat contentes, Episcopum dispensare posse in ætate, etiam circa dignitates curatas, si adit rationabilis causa, aut Ecclesia utilitas.

Questio

Questio 218. An igitur hoc ipsum quoque extendendum ad beneficia habentia annexam curam animarum merè accessorie, & non aequè principaliter?

Respondeo negativè, sufficitque illa ætas, quam beneficium illud per se requirit. Barb. *T. de Canon. c. 13. n. 21.* Paxjard. *loc. cit. n. 10.* Pass. *n. 433.* Fagn. *in c. 1. de capellis Monach. Card. de Luc. de benef. disc. 95. num. 13 & 14.* ubi etiam explicat, quando cura accessorie, quando principaliter censenda sit incumbere beneficio his fere verbis: quaestiones in hac materia esse solent potius facti, & applicationis, quando nimirum cura animarum beneficio incumbere dicatur principaliter vel accessorie, quod pendet ex facti qualitate & circumstantiis, ubi habetur titulus annexionis, qui principaliter attendendus est, qui sit clarus; eo autem cessante, vel dubio existente, recurritur ad conjecturas, illam præsertim deductam ab observantia, an scilicet beneficium consueverit conferri per concursum, vel sine illo, & an consueverit esse residentiale. Idem sentit Laym. *in cit. c. permittimus. num. 3.* ubi ait: ætas illa viginti duorum annorum sufficere debet, tametsi dignitas, quæ per se curata non est, v. g. Decanatus, unitam habeat parochialem, seu curatam Ecclesiam; attenditur enim ad naturam beneficii principalis, non uniti, & accessorii, quippe quod naturam suam & condiciones veluti amississe censetur, cum alteri principali annexum fuit. citat seipsum Theol. Mor. *tr. 2. c. 9. n. 2.*

Questio 219. Quot anni requirantur in canonico penitentiario?

Respondeo: quadraginta. Concil. Trid. *sess. 24. de reform. c. 8.* & quidem completi. Garc. *loc. cit. num. 35.* citans Abb. Felin. Gutierrez contra Azor. *loc. cit. l. 6. c. 5. q. 6.* Non tamen obstat defectus in hac ætate, dum alias aptior pro loci qualitate non reperitur in civitate vel diocesi. Sed neque extra diocesin quaerendus. Garc. *loc. cit.* citans Navar. Si tamen talis quaerendus extra diocesin, Episcopus debet allumere non nisi habentem istam ætatem, si talis commodè inveniri potest.

Questio 220. Quæ ætas requiratur ad Episcopatum; quo nomine etiam veniunt Superiores dignitates, Archiepiscopatus, Patriarchatus. Fagn. loc. cit. num. 16. Castrop. loc. cit.

Respondeo: triginta annorum completorum. Trid. *sess. 7. c. 1. de reformat. Gregor. XIV. in const. sua Onus Apostolica.* Barb. *in c. cum in cunctis. n. 16.* Castrop. *loc. cit. num. 2.* Rebuff. *loc. cit. cap. 184.* Azor. *p. 2. l. 6. cap. 5.* Menoch. *de arbit. c. 417. n. 22.* Pass. *num. 434.* contra Gl. *inc. unicum. de ætate & qualitat. in 6. v. compleverint.*

Questio 221. Quæ ætas requiratur ad Cardinalatum?

Respondeo: sufficit ex const. Sixti V. ea ætas, quæ requiritur ad Ordinem sacrum annexum Cardinalatui suscipiendum, v. g. ad Cardinalatum diaconalem 22. ita ut intra annum talis ordinari possit diaconus. Card. de Luca *loc. cit. num. 4.* quæ tamen Constitutio non tam obligationem, quam solum decentiam continet. Barb. *in cap. cum in cunctis*

n. 17. Castrop. *loc. cit. num. 3.* Selva. *p. 3. q. 5. num. 14.* nequit enim Papa, à quo tantum ordinantur Cardinales, obligari & arctari à suo predecessore, adeoque poterit creare Cardinales in ætate minore. Pass. *n. 435.* idque rationabiliter. C. Palearot. *de consult. 5. palatii p. 3. q. 4.*

Questio 222. Quæ ætas requiratur ad summum Pontificatum?

Respondeo: nullam certam requiri à SS. Canonibus. Selva *loc. cit.* Licet autem decens sit, ut CHRISTI Vicarius, & universalis Ecclesie Episcopus ejus saltem sit ætatis, in qua CHRISTUS cepit prædicare, & in qua ceteri Episcopi promoventur; nullus tamen defectus ætatis validitati objici poterit, *c. licet de vitanda. de elect. ibid.* Fagn. *num. 11. & 24.* uti & in *cap. cum in cunctis. num. 28.* modo tamen ætas tanta sit, ut habeat usum rationis, id enim jure naturali & divino requiritur, cum Christus Petro dicendo: *pascere oves meas: elegerit eum in Pastorem ovium. c. significasti. de elect. & ibid. Gl. v. pascere.* officium autem pascendi oves suscipere non possit infans. Requiritur etiam de necessitate actus suscipientis curam pastorem, & sic usus rationis. D. Th. *in 4. sent. d. 25. q. 2. a. 2.* Electio talis nulla erit non obstante *cap. licet ad vitanda &c.* utpote quod non sustulit exceptiones hujusmodi provenientes à jure naturali & divino. Fagn. *loc. cit.*

Questio 223. Quæ ætas requiratur in Prælatibus regularibus Abbatibus (intelligit proprie talibus; Abbatis enim improprie, abusive, & in sola nuncupatione tales, actuali conventu & administratione carentes, seu solum ventosam quandam dignitatem representantes, in hoc puncto non differunt ab aliis beneficiis simplicibus. Card. de Luca loc. cit. num. 19 citans Fagn. in c. cum in cunctis. de elect. n. 108.) Generalibus, Provincialibus, Prioribus, &c.

Respondeo: requiruntur & sufficiunt, etiam in iis, qui jurisdictionem quasi Episcopalem habent (ut sunt, generaliter loquendo, Generales, Provinciales, & in quibusdam religionibus, v. g. Dominicanorum, etiã Priores locales. Pass. *n. 436.*) anni 25, sicut supra dictum est de beneficiis curatis. Suar. *tom. 4. de relig. t. 8. l. 2. c. 3. num. 7.* Tambur. *de jure Abb. d. 6. q. 9. n. 3.* Paxjard. *cit. tit. 20. n. 3.* contra Lezan. Navar. Barb. apud Pass. requirentes 30. annos, ob similitudinem jurisdictionis cum Episcopali; Et de Abbatibus quidem expressè Abb. *in c. super inordinata. de præb. num. 7.* Card. de Luca *num. 19.* ad prioratum conventualem etiam expressè *cl. in agro. de statu Monach.* requiritur annus 24 expletus; & ad Prioratus, in quibus cura animarum exercetur per presbyteros saculares annus 20. Garc. *loc. cit. c. 4. num. 81.* Porro ad diffinitorium Sigism. à Bon. (quia illum arbitratum esse dignitatem & personatum) requiri ait 22. annos, ut illos ad alias dignitates requirit Trident. Pass. *verò num. 437.* ex eo, quod diffinitores integrent Capitula generalia, vel provincialia, quæ potestatem jurisdictionis habent in religionibus, putat censendos esse habere curam animarum, adeoque ad diffinitorium requiri annos 25. Verum in his & similibus consulenda ferè sunt statuta specialia

cialia singulorum Ordinum, quale utique illud est apud Dominicanos, quod, ut testatur Pass. n. 438. in qualibet electione electus habere debeat 12. annos à professione, adeoque nullus eligi possit ante annum atatis 28. cum ad professionem requiratur à Trid. annus 16. expletus.

Questio 224. Que etas requiratur in Monialibus, ut sint Abbatisse, Priorissa, intellige Monasterium gubernantes, seu Conventuales?

Respondeo: quidquid sit de jure antiquo, de quo vide Fagn. in cap. cum in cunctis. num. 113. modò non debere esse minores 40. annis. Trident. sess. 25. cap. 7. ex qua forma loquendi iterum deducitur, debere hos annos 40. esse completos, Garc. loc. cit. num. 71. contra Hieron. à Sorbo in compend. mendicant. V. Abbatisse. præterea debet 8. annis post professionem laudabiliter vixisse. Quòd si tamen talis non reperitur in Monasterio, eligenda saltem esse debet 30. annorum, & 5. annos exegisse post professionem. Trid. ibidem. Hæc autem repertà in suo Monasterio non tenentur ex alio Monasterio eligere quadragenariam. Quòd si tamen nec talis 30. annorum idonea reperitur in proprio Monasterio, nec quadragenaria idonea in alio Monasterio, poterunt ex alio Monasterio habentem 30. annos, & expressè professam eligere. De cetero nulla minoris atatis poterit eligi, sed debebit postulari à sede Apostolica. Fagn. loc. cit. nu. 117. & 118. Quòd si tamen Monasterium esset recentè erectum, nullumque aliud istius Ordinis in ista provincia, & nulla esset in eo habens prædictas qualitates, poterunt aliquam ex existentibus in dicto Monasterio eligere, quæ ex omnibus melior & idonea. Fagn. loc. cit. num. 119. ex declaratione S. Congregationis.

Questio 225. An, que hæcenus dicta de requisita etate ad hoc, ut quis per electionem, aliãve provisionem obtinere possit Prælaturam, aliudve beneficium, ita accipienda sint, ut provisio facta non habenti actu istam etatem, ipso facto sit nulla?

Respondeo affirmativè. Garc. loc. cit. n. 82. Paris. de resign. benef. l. 4. q. 9. n. 20. Azor. & alii cum communi. Verùmque id est, et si modicum quid, dies unus vel hora desit. Garc. ibidem num. 84. Sanch. de matrim. l. 1. d. 16. num. 40. Lott. l. 2. q. 47. num. 18. cum in his, quæ à jure sunt determinata, & limitata, non liceat arbitrari, & ut Lott. loc. cit. jus commune in hac materia verborum rigorem usque adeo servat, ut dum etatem exigit in promotò, non contentetur, quòd is valde proximus sit atati requisitæ; & licet autè primam ordinationem tempora completurus esset etatem necessariam, citat pro hoc Jo. Andr. in cap. ei, cui, num. 5. ubi, quòd licet hac sententia videatur rigida, dum defectus non est talis, qui impediatur ordinari in primis temporibus, nimis tamen sibi videatur præsumptuosum hoc asserere, cum non Glossatoris, sed conditoris juris sit, huic æquitati providere, ait nihilominus Layman, ad cap. ex ratione. de etate. & qualitat. num. 1. si Clerico ante etatem requisitam beneficium collatum sit, Superior collationem irritare potest, nisi malit eam dispensativè tolerare, modò potestate dispensandi supra etatem

defectu sit præditus. Porro hæc etas computanda non est à die conceptionis, sed Nativitatis. Garc. num. 89. citans Mol. Covar.

Questio 226. An, & quid requiratur ad hoc, ut quis incurrat penas statutas à Pio I. in const. ejus 7. contra promotos ante legitimam etatem. idem est de promotis extrà tempora, & in genere de male promotis?

Respondeo: requiritur dolus & contemptus, adeoque eas penas non incurri, nisi probato dolo & contemptu. Lott. lib. 2. q. 47. num. 88. & hinc quantum est ad præsens punctum de etate rejiceretur objectus, in eo, qui ante legitimam etatem promotus ex eo solùm, quòd is crediderit matri suæ; si enim admittitur præsumptio scientiæ atatis alicujus in sanguine junctis, multò magis admitti debet in parentibus. Lott. num. 89. & 90. ex Paris. conf. 25. num. 8. lib. 3. Mandos. ad reg. 18. quest. 8. num. 1.

Questio 227. Qualiter probetur etas?

1. **R**espondeo primò: melior & paratior via probandi cujusq; etatem est liber baptismi; Probatur nam sic veluti ex professione Parentum apud acta publica, juxta l. etiam. ff. de prob. Lott. l. 2. q. 49. num. 32. citans Rebuff. ad constitut. regias tom. 2. de regist. baptism. num. 15. Matcard. de prob. conclus. 1147. num. 1. Mandos. ad reg. 18. q. 10. num. 4. &c.

2. Secundo ex libro Patris, in quo descripta sit dies Nativitatis filii, ut consuevit de more scribi; nam & hic liber, ut Salic. in l. si minorem. n. 10. c. de in integ. restit. minor. Lott. loc. cit. nu. 33. cessante omni fraude plenè probat, proceditque id ipsum, etiamsi adesset conjectura, vel præsumptio in contrarium, puta, quia ipse filius professus fuisset, se esse aut minorem aut majorem etate. Lott. num. 34. Soc. jun. conf. 3. ex num. 3. vol. 2. Alcia. reg. 2. præsump. 14. nu. 5.

3. Tertio, ubi deficiunt hi libri baptismi, & patris, probatur per testes. Lott. num. 35. Hi autem testes excedere debent etatem illius, de quo agitur, saltem 14. annis. Alias enim etiamsi conjuncti sint, aut vicini, & dicant adeo sibi esse perspectam etatem personæ, de qua agitur, semper erit incerta eorum depositio; cum factum Nativitatis, à quo etas sumit initium, non potuerit cadere sub eorum sensum tempore atatis discretæ. Lott. cit. n. 35. citans Bald. in lib. de tutela. sub n. 2. quem, ut ait, sequuntur Salicet. ubi ante n. 3. Sapia de etate. n. 28. de minor. Felin. in cap. literis. nu. 7. de præsump. Menoch. de præf. præsump. 51. num. 48. & plures alii apud hunc. Dein supposità hæc legitimâ etate in testibus, optima probandi per illos ratio esset, dum assererent, se nativitatem & tempus illius observasse, quia essent consanguinei, vel vicini. Lott. num. 36. vel referrent factum notabile contemporaneum, quòd eorum memoriæ verisimiliter hærisset, quale est Nativitas proprii filii, vel fratris. Lott. ibidem. ex Bart. conf. 92. sub n. 5. & Rota in Tridentina Canonicitatis 3. Martii 1606. in qua etiam dictum, non attendi singularitatem testium, si agatur de probando. Possunt quoque ipsi Parentes esse testes idonei ad probandum etatem filiorum juxta leg. etiam ff. de probat. Lott. num. 44. quod ipsum etiam procedit de parentibus spiritalibus, qui baptizatum à sacro fonte levârunt. Lott. n. 45. citans

citans Bald. Salicer, & Rotam in eadem Trid. canonic. 15. Junii 1609. Neque excluduntur domestici tanquam verisimilium informati de veritate, Lott. num. 47. citans Ruin. conf. 194. num. 3. l. 1. & dicens in citata Rotæ decisione salvatum esse dictum unius testis domestici, quia non esset amplius domesticus tempore examinis. Porro atas probata per testes per modum obiectus admittit probationem per alios testes in contrarium melius informatos, uti servatum in illa Trident. canonic. 10. Decemb. 1608. Lott. num. 43.

4. Quartò materia hæc atatis cum quandoq; sit difficilis probationis, admittit etiam præsumptiones & conjecturas Lott. num. 38. citans Alciat. ubi ante num. 7. & Rotam decis. 260. num. 1. p. 2. differens. Et sic probari atatem per aspectum, tradunt DD. Lott. num. 39. citans Menoch. de arb. cap. 117. ex num. 1. Bart. in lib. de atate. num. 7. & 8. de minor. Magon. Lucen. decis. 68. n. 7. Borell. tir. de prob. num. 129. Conjecturæ tamen illæ & præsumptiones, etsi deserviant ipsi proviso ad effectum justificandi suam habilitatem ex atate pro consequendo beneficio, minimè tamen sufficienti obijcienti defectum atatis pro repellendo ipsum à sua possessione, nisi per necessitatem concluderent. Lott. num. 38.

Questio 228. An Episcopus in atate requisita ad beneficia dispensare possit?

1. **R**espondeo primò: Episcopum non tantum in ordine ad curata beneficia, ut indicatum paulò ante, in atate dispensare non posse, sed neque etiam in genere in ordine ad ea beneficia, ad quæ in iure canonico certa atas per se & directè, & non tantum ratione annexi Ordinis requiritur Laym. in cap. cum in cunctis. §. inferiora. num. 4. citans Abb. in cap. cum dilectus. de elect. Azor. tom. 2. lib. 6. c. 9. Franc. Jo. Monach. juxta gl. communiter receptam in cit. c. cum dilectus. nisi ea dispensatio ipsi specialiter concessa sit. Laym. loc. cit. Licet autem c. permittimus. de atate. & qualit. in 6. Bonifac. VIII. permiserit Episcopis, ut post annum 20. completeret dispensare possint ad consequendas dignitates & personatus curam animarum annexam non habentes, de novo tamen Trid. quoad hæc beneficia requirit 22. annos, contra cujus Concilii decreta dispensare nequit Episcopus. Addit tamen Laym. loc. cit. num. 8. Anton. de Butrio in cap. præterea. de atate. & qualit. num. 7. non improbabiler affirmare, quòd Episcopus dispensare possit in atate promovendi, quando ea non per se, ac directè requiritur, sed ratione annexi Ordinis, non tamen nisi ex gravi causâ & necessaria, cujusmodi est studiorum. Argumento c. cum ex eo. de Elect. Cum enim ex ea causâ permittatur Episcopo, ut in non accipiendis ordinibus dispensare queat, consequenter etiam in atate, dum ea indirectè requiritur. Atque ita juxta hanc Theoriam defendi posse, quòd dictum à se, nimirum in Cathedralibus Ecclesiis Germaniæ Canonicos dispensativè institui studiorum profectendorum causâ, qui intra 7. circiter annos sacrum Ordinem ob defectum atatis accipere non possunt, quamvis similes dispensationes Ecclesiis utiles non sint.

2. Respondeo secundò: si particulari alicujus Ecclesiæ Collegiæ decreto certa atas in promovendis exigatur, v. g. ut intra annu sacræ Ordine suscipere queant, Episcopus cum Capituli consensu dispensare non prohibetur Laym. ad cap. extratione. de

atate. & qualit. de cetero, si litera foundationis certam atatem requirunt etiam indirectè, v. g. dicendo, ut Capellania sacerdoti conferatur, num Episcopus dispensare possit. Vide Laym. Theol. moral. tr. 2. c. 13. q. 6. num. 13. Quod verò attinet ad Papam, cum is in beneficiis Ecclesiasticis plenitudinem potestatis obtineat, dubitandum non est, eum posse dispensare in atate, tam directè, quam indirectè requisita (intellige tam à jure, quam statuto quocunque, aut fundatoris voluntate) Laym. ad c. cum in cunctis. de elect. §. inferiora. num. 6. citans Azor. ubi supra quest. 8. qui tamè addit dubitandum non esse has juris relaxationes Ecclesiis multum obesse, & ex iis maximum animæ periculum creatum in ipsis pueris, tum in iis, qui eas impetrandas curant. Non tamen rectè senserunt Bald. in c. cum adeo. de rescrip. num. 10. & Felin. in c. si quando. tit. eod. num. 4. dum ajunt, si Papa scienter scribat pro infante seu minore septem annis, ut ei beneficium Ecclesiasticum conferatur, non esse obediendum, nec literas executioni mandandas. Laym. loc. cit.

Questio 229. In genere quenam corporis infirmitas, aut defectus reddat ineligibilem, aut aliter impropromovibilem ad beneficium, vel officium Ecclesiasticum?

Respondeo: per quam quis est inhabilis, ut vel absolutè, vel saltem decenter, nequeat exercere officium, ad quod eligitur, constat ex toto rit. de corpore vitiatu, & Clericis agrotant. cap. nisi cum pridem. de renunc. Trident. sess. 22. c. 4. de reform. Unde etiam in genere dicendum omnem defectum corporis, qui irregularitatem inducendo, prohibet à susceptione Clericatus & Ordinum eo ipso indirectè prohibere, quo minùs quis ad dignitatem, beneficium & officium Ecclesiasticum eligi, aut quavis aliâ viâ promoveri possit. Castrop. tr. 13. de benef. d. 4. p. 4. num. 1. ex comm.

Questio 230. In specie quenam infirmitas & defectus corporis directè, seu independenter ab eo, quod irregularitatem inducat, & à Clericatu vel Ordinibus sacris arceat, reddat ineligibilem, aut aliter impropromovibilem ad Prælaturas & beneficia?

1. **R**espondeo primò: cæcitas, surditas, privatio loquelæ. c. hinc etenim. d. 49. c. constitutum. de verb. significat. in 6. D. Thom. 3. p. d. 82. a. 10. quod tamen non tenet de lippis, vel uno tantum oculo carentibus, surdastris tantum & balbutientibus. Peyr. in præl. q. 2. cap. 4. num. 18. Sayr. de censuris l. 6. cap. 8. num. 3. Pass. de Elect. c. 25. num. 318. Navarr. lib. 1. conf. 7. num. 3. de corpore vitiatu.

2. Secundò paralytis continua, vel quasi continua. c. ult. de Clericis agrot. ibidem. Barb. num. 2. Peyr. loc. cit. num. 13. Sayr. loc. cit. num. 10. Pass. de resign. benef. l. 5. c. 6. num. 22. Pass. lo. cit. n. 320. citans plures alios.

3. Tertiò podagra continua vel quasi continua. præter AA. cit. Regin. in præl. l. 30. nu. 57. Campanilis rubrica 11. c. 17. n. 137.

4. Quartò infirmitas habitualis, & radicata (pro exemplo Peyr. Pass. Sayr. Majol. de irregul. lib. 2. cap. 20. num. 10. ponunt pthifin) impediens à præcipuis actibus spectantibus ad Prælaturam, & officium.

officium. funitur ex *cit. c. nisi jam pridem*, & *c. ex parte. Suar. de Cler. agror. Abb. ad c. cum inter. de Elect. n. 2.* D. Thom. 2. 2. q. 185. a. 4. Verumque id est, etsi infirmitas tantum duratura pro toto, vel valde notabili tempore officii, vel praelatura. Pass. Peyr. Majol. *ll. cit.* Idem dic de valetudinariis, qui malo corporis habitu, & affectu frequenter agrotant, & lecto decumbunt. Paris. *loc. cit. q. 3. n. 29.* Menoch. *de arbit. l. 2. cas. 6. num. 3.* Porro tantam Pass. *loc. cit. num. 326.* in Superioribus regul. requirit sanitatem, quanta necessaria est, ut Praelati possint observantias & rigores vitae communis tolerare, & aliis in legum custodia praere. Unde ait statutum peculiariter in suo Ordine Praedicatorum, ut nemo possit eligi in Priorem, qui non possit sequi chorum, dormitorium, & refectorium.

5. Quinto carentia primariae alicujus partis corporis, vel tanta deformitas, ut sine notabili horrore & scandalo obire nequiret munia Ecclesiastica; sic enim immediate etiam ratione indecentiae font ad talia ineligibiles. Pass. *n. 327. & 328.*

Quaestio 231. An si quis patiatur vitium corporis impediens celebrationem missae v.g. careret oculo canonico, duobus digitis cum medietate manus, vel pollice &c. promoveri possit ad beneficium simplex, non nisi subdiaconatum, vel etiam nullum ordinem majorem requirens?

Respondeo negativè: qui enim inhabilis est ex vitio corporis ad recipiendos Ordines majores & presbyterium, etiam inhabilis est ad recipiendos minores, quin & ad primam tonsuram. Castrop. *cit. d. 4. p. 4. n. 3.* citans Ugol. *de irreg. c. 52. §. 1. n. 4. & c. 64. num. 4.* Tolet. *in sum. l. 1. c. 57. l. & 2. regul. Garc. de benef. p. 7. c. 12. n. 78.* contra Valent. *tom. 4. d. 7. quest. 19. p. 3.* Responsio hæc fundatur potissimum in *c. non confidat. 50. dist. ubi corpore vitiati prohibentur divinis applicari ministeriis.* Sed per susceptionem primæ Tonsuræ, & cujuslibet Ordinis minoris applicatur quis divinis ministeriis. Castrop. *l. cit.* Dein primæ tonsuræ, & ordinibus minoribus disponitur quis ad ministerium altaris, seu sacerdotium, quod omnes Ordines tanquam sui complementum respiciunt: ergo inhabilis ad illud ministerium, inhabilis censeferi debet ad ordines minores, & consequenter ad quodlibet beneficium. Castrop.

Quaestio 232. Vtrum ex defectu usus rationis sint ineligibiles ad Prælaturas infantes, amentes, & mente capti?

Respondeo affirmativè: *c. constitutionem. de verb. signif. in 6. ibid. Gl. v. intellectus Azor. p. 2. c. 4. q. 14.* Navar. *in c. si quando, de rescrip. nu. 6. & 10.* Sigiñm à Bon. *de elect. dub. 86. n. 4.* Intelligendum hoc ipsum esse de eo, qui non in omni, sed in aliqua materia delirat; ad regendam enim Ecclesiam, quod est Prælati, necessaria est prudentia, & discretio, cujus talis capax non est. Pass. *c. 25. n. 4.* Item de amente habente lucida intervalla, cum Prælatus debeat omni tempore, & occasione esse expeditus, ut suos possit gubernare. Pass. *n. 5.* citans Rot. *decis. 190. n. 4. p. 2. recent.* Item de eo, qui semel fuit fatuus, intellige ex causâ habituali, & de se permanente. Pass. *n. 6.* is enim præsumitur semper talis, nisi probetur sanatus Gl. *in c. fin.*

de succes. ab intest. v. competens Menoch. l. 6. præsump. 45. n. 59. Quod si tamen talis sit perfectè sanatus, idque probetur, poterit absque ulla dispensatione eligi in Prælaturam, si antecedenter fuit in isto Ordine, quem Prælatura talis requirit. Pass. *n. 7.* quia tales possunt in susceptis ordinibus ministrare sine dispensatione, & absque eo, quod in hoc à Superioribus possint impediri. Suarez *de Conf. d. 51. sect. 1. n. 4.* Bonac. *de irreg. d. 7. q. 2. p. 2. n. 20.* Secus est si antecedenter non fuerit ordinatus, sunt enim tales etiam perfectè sanati irregulares, ut sine dispensatione Papæ nequeant ordinari, ac consequenter seu indirectè, ut nequeant eligi electione supponente Ordinem. Pass. *loc. cit.* Aliud quoque est de iis, qui ex causâ transeunte, puta febri, vel irâ fuere amentes, hi enim irregulares non sunt, sed eligi possunt. Suarez *loc. cit. n. 5.* Bonac. *loc. cit. n. 2.* Menoch. *loc. cit. n. 62.*

Quaestio 233. Vtrum ergo electio talium sit ipso jure irrita?

Respondeo: electio perpetuè amentis, vel etiam pro tempore amentis ipso jure natura est irrita, cum sit contractus quidam, in quo Electus se obligat Ecclesiæ in iis, quæ spectant ad officium suum adimplendis; amentis autem consentire, & se obligare nequeat. Pass. *n. 10.* Electio verò amentis habentis longa & frequentia lucida intervalla facta tunc, cum ille non est amentis, vel etiam jam sanati (quod tamen intelligendum juxta factam paulò antè limitationem) non tantum omni jure sit irritanda, sed probabiliter etiam irrita ipso jure positivo, non quidem antiquo, sed novo, nimirum Concil. Trid. *sess. 22. c. 4.* dicentis: *ne alius impostum fiat provisio, nisi iis, qui amentem & ceteras habilitates (inter quas absque dubio est usus rationis expeditus) integrè habere dignoscantur, aliter irrita sit provisio.* Pass. *loc. cit.* ubi tamen fuse probat, quòd hoc decretum respiciat solum electionem & provisionem ad dignitates & beneficia in Cathedralibus & Collegiatis, non verò locum habeat in Regularibus, quod per Ecclesias regulares, quarum quoque ibi meminit Conc. non intelligantur Monasteria, conventus, & Ordines regulares, néve Ecclesiæ Canonicorum regularium, sed Ecclesiæ Cathedrales regulares, in quibus Episcopus simul sit Abbas, & Monachi sint Canonici, quarum plures fuerunt in Anglia, ut pluribus refert & probat.

Quaestio 234. Vtrum eligi possit in Prælaturam, qui frequenter solet inebriari?

Respondeo negativè. Peyr. *in prælat. q. 2. c. 5. §. 5. n. 58.* referens plures alios. Barb. *de off. Ep. alleg. 28. n. 11.* & *c. à crapula, de vit. & honest. cleric. n. 2.* talis enim habet se ut furiosus habeas lucida intervalla, pertinet autem ad Prælaturam non raro & brevi tempore, sed semper, & in omni occasione regere Ecclesiam & subditos, iisque invigilare. Pass. *num. 11.*

* *

Quaestio

Questio 235. Quid hac in re dicendam de demoniacis ita à demone possessis, & arreptis, ut non sit iis liberum à moribus incongruis abstinere, & ita sepe privatis usu rationis, ut nesciant, quid agant?

Respondeo: cum in ordine ad suscipiendos Ordines, quin etiam clericatum incuratur irregularitas perpetua non nisi à Papa dispensabilis, etiam quoad regulares, quòd quis vel semel à demone fuerit possessus *c. maricum d. 33. Suar. de censuris. l. 6. d. 51. c. 13. n. 3.* tales non ordinati antecederent erunt in Pralatos ineligibiles. *Pass. n. 12.* factus est de antecederent jam ordinatis, hi enim in susceptis Ordinibus ministrare, adeòque & in Pralatos eligi possunt, si sint ab infirmitate aut demone liberati; quod tamen non presumitur nisi probetur *c. communiter. q. 2. Suar. loc. cit. sect. 1.* unde talis Electus in Pralatum, si fiat oppositio contra ejus liberationem, debet eam probare, & nisi per annum, vel ad arbitrium per discretionem Superioris comprobatus fuerit liberatus, confirmari non poterit. Si à nullo contradicente confirmetur ejus electio, hac erit valida, si verè est liberatus *Pass. n. 13.*

Questio 236. Quid dicendum de Epileptis?

Respondeo: hi non ordinati sunt perpetuò irregulares & ineligibiles, etiam si sanati sint, nec possunt promoveri ad ordines, aut eligi ad Pralaturam sine dispensatione Papæ. *Suar. & Pass. l. cit. ordinati tamen, si rarius cadant, puta in mense semel sine inconditis vocibus, eligi poterunt, multòque magis si morbo hoc liberati sint. c. in tuis literis. Suar. l. c. nu. 6. Bonac. d. 7. q. 2. p. 2. nu. 22. Sylv. V. corpore viriati n. 5. Pass. loc. cit. Ad probandam autem sanitatem ab hoc morbo sufficiunt 30. dies, ut habetur *c. in tuis literis. 7. q. 2.**

Questio 237. An igitur electio horum infirmorum sit ipso jure nulla?

Respondeo negativè, quia nullus est in jure textus irritans ipso jure, seu factò talium electionem; Est tamen de jure reprobanda, dum constat de tali defectu. *Pass. cit. cap. 25. num. 329.* quin etiam dum moraliter certò non constat ipsi infirmo, se ratione infirmitatis non posse exequi partes pralaturæ & muneris non solum validè, sed & licitè, utpotè non intrusus, sed à Deo vocatus admittit pralaturam & officium. *Pass. num. 331.*

Questio 238. Quid si igitur post confirmationem superveniat Pralato infirmitas rediens illum inhabilem ad gubernandum, an tenetur renunciare, vel Superiores tenentur illum ab officio amovere?

Respondeo negativè: siquidem Episcopis ægrotis, quin & Parochis dantur Coadjutores. *c. Scripsi. c. cum percussio. c. presentium. c. qualiter 7. q. 1. & c. ex parte. de Cler. agror. & c. 1. de parochis.* Idem dicendum de Pralatis regul. præsertim Generalibus, eos nequaquam ob solam infirmitatem, etiam dum in eam ex culpa inciderunt (modo ea talis non sit, ob quam mereantur privati) privandos, esse officio, censet

Pass. num. 332.

Questio 239. An conferri possit beneficium ei, qui post susceptum Clericatum contraxit vitium corporis, ratione cujus est irregularis?

Respondeo: posse talem promoveri ad beneficium, cujus exercitium vitium illud non impedit, non tamen ad beneficium, cujus exercitium impeditur tali vitio; irregularitas enim ex defectu corporis superveniens ordinato solum impedit exercitium illius Ordinis, ad quod reddit vitiatum inhabilem; ergo etiam illius solum beneficii consecutionem impedire debet, ad cujus exercitium inhabilis factus est. *Castrop. loc. cit. n. 2. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 4. q. 14. Suar. de cens. d. 51. f. 2. num. 18. Garc. p. 7. c. 12. num. 19.* Nihilominus cum omnibus beneficiis annexa sit obligatio recitandi horas, si quis ob vitium corporis v. g. cacitatem redditus est inhabilis ad hanc recitationem, etsi Ordinibus initiatus sit, non poterit obtinere beneficium. *Castrop. ibidem. citans Less. lib. 2. cap. 34. dub. 25. num. 130. Garc. ubi ante num. 21.*

Questio 240. An semel morbosus, presumat laborare eodem morbo, si probet se esse sanatum, adeoque qui semel repulsus est ratione morbi, non possit amplius eligi, nisi se probet sanatum, & consequenter repulsio facta ab una Ecclesia faciat fidem quoad aliam Ecclesiam?

Respondeo affirmativè: de morbis diu durabilibus, & qui ex natura sua solent esse habituales. *Abb. in c. cum inter num. 7. ibidem. Gloss. & And. apud Pass.*

PARAGRAPHVS II.

De Scientia & gradu Magisterii requisitis ad beneficium obtinendum.

Questio 241. Num requiratur in promovendo ad beneficia literarum Scientia?

Respondeo affirmativè: impossibile enim est, ut carens literis sacris aptus sit officiis, ut dicitur *c. illiteratos. dist. 36.* ubi *Gelas. Papa* æquiparat illiteratos cæcis, uti *Gregor. X.* æquiparat illos infantibus in *c. ult. de temp. ord. in 6. Lott. l. 2. q. 50. n. 1. 5. & 6.* Porro alii sunt illiterati simpliciter, qui & propriè illiterati dicuntur, qui non ex toto rudes ad literas altiores proveci non sunt, ut *Seneca de benef. l. 5. q. 13.* Alii penitus illiterati, qui nullas aut modicas literas sciunt, noruntque tamen legere & scribere in vulgari, ut *Rebuffi. de pacif. poss. num. 262. Lott. loc. cit. n. 12.*

Questio 242. In genere quanta ex jure natura & divino requiratur Scientia, ut quis ad Pralaturam, beneficium, vel officium Ecclesiasticum

eligatur.

eleasticum eligi, vel etiam quocunque alio modo promoveri possit?

Respondeo: necessaria est tanta scientia, & rerum agendarum notitia, quanta requiritur ad prudenter exequendum officium, ad quod quis promoveretur, D. Thom. in *addit. ad 3. p. 9. 36. a. 2.* Abb. in *c. cum in cunctis. de elect. & alii ibid.* Peyr. loc. cit. q. 2. c. 2. nu. 11. citans Menoch. Gonet. Paris. &c. ita ut tam eligentes carentem hanc scientiam, quam ipse Electus conscius hujus sui defectus: consentiendo electioni peccent mortaliter. Suar. de *conf. d. 51. f. 1.* Garc. de *benef. p. 7. c. 7. n. 25.* Miran. in *manual. Pralator. regul. tom. 2. q. 4. a. 2.* Porro censetur hanc requisita Scientia sufficiens adhuc, dum Pralatus novit prudenter uti Vicariorum & ministrorum opera & auxilio in adimplendo munere suo, valeatque aliquo modo de eorum auxiliis judicare. Pass. cit. c. 25. n. 18.

Questio 243. Quanta scientia requiratur jure Ecclesiastico universaliter pro omni beneficio Ecclesiastico?

Respondeo: tanta, quanta requiritur ad primam tonsuram hoc est ut sciat rudimenta fidei, dein legere & scribere Trid. *sess. 23. c. 4. Less. de just. l. 2. c. 34. n. 129.* Sigism. de *Bon. de Elect. dub. 60. n. 6.* Garc. & Pass. loc. cit. Porro loquendo de electione vel promotione ad officium sufficit, posse legere & scribere in isto idiomate, quod necessarium est ad exercitium istius officii. Loquendo autem de officio non importante exercitium alicujus Ordinis, sed merè jurisdictionis, & gubernationis, ut est officium Abbatissæ, Rectoris vel Superioris in ordine laicorum, opus non est scire latinè, nisi fortè specialia statuta id requirant. Sed neque id opus est respectivè ad officium importans exercitium Ordinis alicujus, ubi in ministeriis & functionibus Ecclesiasticis non est usus latinæ linguæ v. g. in Græcia, Armenia &c. secus est in Ecclesia latina. Pass. n. 20. & seq.

Questio 244. Quanta requiratur scientia ad obviandum beneficium simplex?

Respondeo: si non habet annexum Ordinem ullum vel servitium præter scientiam, quæ præcisè necessaria est ad primam tonsuram, requiritur aliqualis major notitia Sacramentorum, & aliqualis intelligentia linguæ latinæ (intellige respectu Ecclesiæ latinæ) ut aptus quis sit ad recitandum officium divinum, etsi non esset spes plus proficiendi. Castrop. *to. 2. t. 13. d. 4. p. 6. num. 9.* Garc. loc. cit. n. 8. Pass. n. 40. ait etiam Lott. *l. 2. q. 50. num. 14.* citans pro hoc *c. accepimus. de arat. & qualit. & sic decisum dicens: in una Amerina jurispr. 1. Julii 1616.* frustra objeci illiteraturam clericò primæ tonsuræ ab Episcopo ad beneficium simplex promotò, eò quòd defectus iste literaturæ in illo sit dispensabilis ab Episcopo. idque procedere, etiamsi non intelligat horas Canonicas, ad quarum recitationem tenetur, pro quo citat Nav. de *horis Can. c. 13. num. 11. & 12.* quòd ipsum tamen limitat Lott. *ibid. n. 49.* dum ait: quòd, cum recitatio vel psallinodia horarum non consistat solum in pronuntiatione vel cantu, sed etiã in intellectu literalium verborum, necesse esse, ut ad hoc habeat scientiam, etsi alias perfectè horas non intelligat.

2. Si verò habet annexum Ordinem sacrum,

requiritur major doctrina, majorisque scientiæ spes, & in specie scientiæ illa, quæ necessaria est ad Ordinem illum recipiendum Garc. loc. cit. n. 11. citans Hojed. Azor. Gon. Requiritque Trident. *sess. 23. c. 13.* ad Subdiaconatum, & Diaconatum, ut quis sit instructus in literis, & iis, quæ ad exercendum Ordinem pertinent, & c. 14. ad presbyteratum, ut quis idoneus sit ad docendum ea, quæ omnibus necessaria sunt ad salutem, & administranda Sacramenta. Quo decreto stante juxta Fagn. in *c. cum in cunctis.* jam promoveri nequeunt ad presbyteratum parum scientes, qui tamen sunt dociles & apti ad docendum, ut docuit Innoc. nequidem dispensativè, & ex magna causâ (ut Innoc. declarant Abb. & Host.) cum Episcopi in hoc decreto Concilii dispensare nequeant, ne quidem ex magna causâ. Porro dum de beneficio simplici quaritur, quòd simul & Ordinem, & administrationem annexam habet, adeoque Scientiæ necessaria in promovendo ab Ordine, & administratione mensuram recipere debet, hoc faciendum est discrimen, ut quæ ad Ordinem spectat, exigatur actu, quæ verò ad administrationem, saltem requiritur aptitudine Lott. loc. cit. n. 54.

Questio 245. Quæ scientia requiratur ad dignitates, & Canonicatus, non habentes jurisdictionem, aut curam animarum?

Respondeo: requiri majorem quandam quam præcisè necessaria est ad Ordinem dignitati, vel Canonicatu annexum, eò quòd munus seu dignitas industriam deposcat, à Canonico in Capitulo dandum sit Consilium. Pass. n. 39. citans Menoch. de *arbitr. c. 425. n. 25.* Abb. & c. Lott. *l. 2. q. 50. n. 52. & 53.* ubi etiam quòd major requiritur ideo scientia in Canonico Cathedrali quam Collegiata, & hinc in examine ad Canonicatus Cathedrales semper disquiri, num promovendus ultra grammaticam ulterius ita profecerit, ut suo consilio aliquando juvare possit Ecclesiam, ne ut dicebat Roderic. Zamorent. Episcopus in *suo speculo p. 2. c. 17.* contingat ad Capitulum duci oves & boves. Verum maturitas & capacitas dandi consilium non est de essentia Canonicatus, cum esse quis possit Canonicus absque eo, quòd vocem habeat in Capitulo.

Questio 246. Quæ scientia requiratur ad beneficia curam animarum annexam habentia, maxime parochialia?

Respondeo: requiri ut tales scientiam inter peccata distinguere, Evangelium declarare, Sacramentum ritè administrare Trid. *sess. 24. c. 18. de reform. Nav. in c. 1. de penit. & remiss.* adeoque major in iis requiritur scientia, quam in simplice sacerdote, utpote quæ consistit non in sola doctrina Evangelii populo rectè exponenda, sed & in distinguendo lepram à lepra, id est, peccatum à peccato. Lott. cit. n. 54. citans Gonz. *Gl. 4. num. 72.* Staphil. de *Expect. forma. 6. nu. 2.* necesse tamen non est, ut de illis exemplò disserere possit, & turò respondere, sed sufficit ea esse instructum facultate, ut in libris sciat quærere, invenire & intelligere veritatem in hoc puncto necessariorum Lott. n. 55. & 56. citans Gonz. *Gl. 4. n. 82. & 83.* Innoc. in *c. cum in cunctis. n. 1.* Butrio *ibid. n. 10.* Abb. n. 4. Holt.

n. 10. quod tamen intelligendum ait Lott. n. 57. ut sciat invenire seu intelligere ex se ipso, non autem discendo ab aliis, cum ut, Gratian. *post c. 2. dist. 36.* inconveniens sit, ut tunc querat discere, cum opus est alios docere. Porro necesse est, ut dicta scientia ipso promotionis tempore sit instructus Lott. *cit. n. 55.* De cetero ad arbitrandum, num impleta sit mensura scientie, habendam esse rationem qualitatatis beneficii curati respectu loci, cum non requiritur eadem seu tanta scientia in proposito cura personarum vilium, quae in proposito curae magnorum virorum, ait Lott. n. 59. citans Abb. *in c. cum in cunctis. n. 4. Majol. de irregul. l. 1. c. 32. n. 9.*

Questio 247. Quae scientia requiratur ad Episcopatum?

Respondeo: competens aliqua notitia S. Scripturae, mysteriorum fidei, Traditionum, Conciliorum, Theologiae tam speculativae quam moralis, & SS. Canonum, ut quae sunt fidei & morum, docere, gregemque suum ab haereticorum erroribus defendere, jus dicere, & responsa dare valeat *c. qui Episcopus. d. 23. c. qui Ecclesiasticis. & c. fin. d. 36. c. omnes. c. nulli. e. placuit d. 38. vide Less. l. 2. c. 34. sub. 24. Azor. p. 2. l. 3. c. 28. & l. 6. c. 6. q. 11. Barb. ad c. cum in cunctis. n. 7. Menoch. loc. cit. n. 15.* Non tamen requiritur scientia eminens. *c. nisi. de renunc.* Sed sufficit si tanta sit adjuncta prudentia, & rerum experientia, ut erroribus & deceptionibus obnoxius non sit, sed inter bonum & malum, aptum & ineptum a suis adiutoribus vel officialibus suggestum consilium discernere valeat *Arg. c. nullus. d. 28. Laym. ad c. cum in cunctis. n. 5.*

Questio 248. Quae scientia requiratur in Abbate?

Respondeo: tamen si ut inquit *Gl. in c. legi Epistolam. 16. q. 1. v. instructio,* sufficiat Monacho, quod bonus sit, quamvis illiteratus, cum, ut S. Hieronymus. *in eod. c.* Monachus non docentis sed plangentis habeat officium, qui vel se, vel mundum lugeat, & Domini pavidus praestoletur adventum; aliud tamen est in Abbate, in quo licet non requiratur magna scientia, exigerur tamen sufficientia literarum pro administratione curae animarum, cum quilibet Abbas habeat curam saltem fori penitentialis respectu suorum Monachorum Lott. *l. 2. q. 50. n. 28. ex Abb. in c. in cunctis. n. 4.* unde dum idem Abb. *in c. ult. de arat. & qual. n. 5.* querit, num Abbas ignorans grammaticam debeat deponi, & responderet quod non, si alias sit discretus, & peritus regulae, intelligendus non est de totali ignorantia, sed grammaticali, ita ut eam nesciens barbaritatis, & scilicet lacrimis repleat orationem. Lott. *loc. cit. n. 29. & 30.*

Questio 249. An ergo electio seu promotio penitus illiterati, vel etiam carentis ista scientia, quam jus ad tale officium requirit, sit ipso jure nulla?

Respondeo primo: promotio carentis scientia necessaria ad prudenter exequendum munus suum, ad quod quis promovetur, non est irrita ipso jure naturali aut divino. non enim minus necessaria est bonitas seu probitas subjecti, quam scientia, & tamen ab hac bonitate non ita dependet potestas Ecclesiastica, ut illius incapax sit impro-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. 1.

bus, etsi ei fiat collatio, ea sit irrita vi legis naturae aut divinae. Item illiteratus sicut ordinatur valide, & recipit potestatem Ordinis, sic & potestatem jurisdictionis, quantum est ex lege naturae seu divinae. Et hac certa esse ait Pass. *loc. cit. n. 47.* Nihilominus vi utriusque legis promotio taliter, multo magis penitus illiterati, est irritanda tanquam iniqua contraria fini; ad quem ordinantur officia & beneficia, & perniciosam bono communi, & cultui divino. Unde etiam talis illiteratus sicut peccavit mortaliter recipiendo officium, ita sub mortali tenetur illud dimittere, vel saltem abstinere ab exercitio illius, usque dum se ad illud habilitet. *Nav. in c. si quando. Except. 8. num. 4. item consil. 8. num. 4. de prob. Azor. p. 1. l. 10. c. 13. q. 18. Pass. num. 48.* Verumque id est sive beneficium sit simplex, sive Canonicatus, aut curatum, modo careat quis scientia competente tali beneficio *Garc. loc. cit. c. 7. n. 15. Castrop. to. 2. tr. 13. d. 4. p. 6. n. 4.*

2. Respondeo secundo: sed neque ex jure positivo promotio carentis requisita ad munus, ad quod promovetur scientia, est ipso jure irrita, nisi ubi jus positivum expresse illam irritam declarat cum clausula decreti irritantis, sed solum irritanda *Pass. loc. cit. n. 50.* sic enim *c. fin. de arat. & qual. Honor. 3. promotum in Episcopum, qui nunquam didicit grammaticam, non declaravit nulliter ipso jure promotum. Trid. quoque sess. 7. c. 3. de reform.* collationem beneficiorum etiam curatorum factam non idoneis contra *Constit. Alex. 3. & Greg. 10.* non dicit ipso jure irritam, sed quod irritetur. atqui in hoc sensu intelligi possunt DD. quamplurimi docentes, promotionem hujusmodi esse irritam, nimirum a iudice competente habendam nullam & cassandam; saepe namque dicitur jure irritum, quod a jure reprobatur, & ipso jure dicitur irritandum. Idem dicendum de penitus illiterato, nec in hoc faciendum discrimen, tenet *Pass. n. 51.* contra *Laym. in c. cum in cunctis. §. inferiora. n. 11.* & alios docentes promotionem talis ad curatum, aut ad Canonicatum in Cathedrali esse ipso jure irritam. *Argumento cit. §. & c. ult. de ar. & qual.* eo quod dum jura requirunt scientiam, non requirunt eam nisi sub ratione dantis idoneitatem proximam ad munia Ecclesiastica, adeoque si defectus scientiae, competentis pro tali vel tali dignitate, vel officio sit aequè defectus simpliciter talis idoneitatis proximae, quam defectus omnis illiteraturae (ac parum proinde curaretur, sive quis carens requisita forte scientia Theologica, vel Canonica destitutus sit, insuper alia literatura v. g. scientia legendi vel loquendi latine, sive non) si defectus scientiae competentis non reddit promotionem ipso facto nullam, neque id faciet omnimoda illiteratura; aut eerte si haec id faciat, idem faciet defectus scientiae competentis. Sed neque his obstat, quod carens scientia a jure requisita sit irregularis, ut docent *Suar. de cens. d. 51. f. 1. n. 8. Ugol. de irreg. c. 3. Gonz. ad reg. 8. can. Gl. 4. num. 41.* nam praeterquam, quod talem esse proprie irregularem, negent *Garc. loc. cit. num. 10. Sayr. de cens. l. 6. c. 13. Sigism. à Bon. de elect. dub. 60. num. 8. & c.*

incertum insuper est, num promotio irregularis sit ipso jure irrita,

*

H

Questio

*Quaestio 250. An talis illiteratus conscius
sua illiteratura, aut etiam in ejus defectu
promotores istius teneantur restituere fru-
ctus, quos ille percepit?*

Respondeo: negativè; si enim, ut dictum, ejus promotio non est ipso jure invalida, jam habet titulum validum, nempe beneficii, ratione cujus facit fructus suos. *Garc. loc. cit. n. 29. Pass. nu. 53. contra Aragon. 2. 2da q. 62. a. 2.* (secus tamèn est, ubi non esset titulus beneficii, sed merum salarium, ut in Cathedris aliisque officijs; ibi enim est titulus officij, quod talis non implet. *Garc. n. 30.*) unde jam etiam promotor videtur non teneri ad fructus illos restituendos, ut docet idem *Garc. contra plures, quos citat n. 26. sed solum ad damna ex tali promotione & administratione secuta Ecclesiae* *Less. loc. cit. n. 74. de justit. Azor. loc. cit. 6. 15. Navar. de re dit. Ecclesia. q. 2. monito 25. & alii plurimi apud Garc.*

*Quaestio 251. Qualiter probetur incititia
literarum, & contra scientia competens?*

1. **R**espondeo primò: literarum incititia concludenter non probatur per testes deponentes, talem nunquam legisse libros scientiae nec intrasse scholas, vel Doctorem audivisse, ut censent *Abb. in c. ult. de ar. & qual. n. 2. Sayrus in Thesau. l. 6. c. 3. n. 4.* cum dari possit instantia scientiae testibus ignota; adeoque id solum referendum ad simplicem praesumptionem ignorantiae, quae inferat necessitatem examinis, sive objectus incititiae fiat, ne provisus admittatur, sive ut admissus repellatur. *Lott. l. 2. q. 50. n. 61.*

2. Respondeo secundò: cum scientia literarum non sit qualitas congenita, sed ex labore & industria homini contingens, in nullo homine praesumitur, sed eget justificatione praeter ceteris, quae ad idoneitatem provisus spectant *Lott. n. 62. juxta Gl. in c. si forte, de elect. in 6. V. scientia.*

3. Respondeo tertio: tamen si per testes probari possit gradus provisus vel providendi, & sic nasci praesumptio aliqua idoneitatis, non tamen per eos concludenter probatur scientia. *Lott. num. 67.* sed nec ipse gradus, etsi aliqualem faciat praesumptionem, non tamen probat scientiam, cum non sequatur: ille est Doctor, ergo est doctus, dum, ut inquit *Mandof. ad reg. 19. cancell. q. 13. n. 3.* quotidie videamus infantissimos doctorellos, qui nesciunt prima legum principia. *Lott. à n. 70.* licet autem Doctor sit idoneus testis super doctrina discipuli sui juxta *l. nemini, c. de advocat. divers. judic.* haec tamen ipsa testificatio magistrorum de peritià discipuli supponit examen, utpote vi cujus, dum saepe discipulum interrogantes, & ab eo responsum accipientes illius scientiam deprehenderunt, proinde

4. Respondeo quarto: scientiam literarum non aliter internosci & probari, quam mediante examine. *Lott. n. 65.* citans *Rot. in nov. decis. 18. de probat. & in Calagurie, beneficii 9. Februarii 1591.* proceditque in tantum haec examinis necessitas, ut Executor etiam nullo contradictore petente debeat ad illud devenire, quia cum respiciat publicam Ecclesiae utilitatem, debet, ut ait *Gl. in c. si forte, de elect. in 6.* exuberare judicis officium. *Lott. à n. 76.* citans *Gemin. in c. si forte, num. 4. & Jo. Monach. ibid. n. 7.* qui illud ampliat, etiam quod con-

tradictor renunciet, potest tamen cessante concursu ad actum hujusmodi examinis procedi extrajudicialiter *Lott. n. 78.* citans *Mascard. de probat. concl. 877. n. 2. Felin. in c. dudum, de praesump. n. 36. & ejusque commissio est potius conscientialis, quam judicialis, unde potest subdelegari, cum regulariter oneratio conscientiae non implicet electionem industriae personae* *Lott. n. 79. & 80.* Atque ita probatio à solo examinatore concludi *Lott. cir. n. 79.* citans pro hoc *Alex. conf. 218. n. 3. l. 2.* Et sicut collatio ita & examen hoc tanquam illius accessorium, & non minus voluntariae jurisdictionis potest fieri extra territorium *Lott. n. 80. & 82.* citans *Alex. & Mascard. ubi ante Felin. & alios.* Denique monet *Lott. n. 86.* Examinatores in hoc examine (utpote quod non est simpliciter necessarium, prout est illud, quod fit, & est pro seu de forma, ita etiam ut non obstante clausula: *si idoneum repereris: sufficere* Executorem, etiam non facto examine, cum habuere pro idoneo, ut forma literarum observata censetur) non debere esse nimis scrupulosos, praesertim si promovendus ad beneficium aliquod simplex jam ad ordines praevio examine receptus esset, juxta text. *c. accepimus, de arat. & qual. & Gonz. Gl. 4. n. 24.* quod si verò peracto tali examine executor pronunciatet provisum non idoneum, vel hac de causa literas non esse exequibiles, gratia evanesceret, nec posset revalidari, aut alia obtineri citra vitium manifestae subreptionis, nisi de hoc fieret expressa mentio *Lott. num. 87.* citans *Rot. p. 1. decis. 423. nu. 7. in recent.*

Quaestio 252. Ad quas dignitates requiratur gradus Doctoralis, vel Licentia in Theologia vel jure can. vi Concilii Tridentini, suppono enim jure antiquo communi in nullo beneficio talem gradum requisitum
Garc. n. 31.

1. **R**espondeo primò: ad Episcopatum; sufficere tamen etiam habere publicum alicujus Academiae testimonium, vel si regularis sit, à Superioribus Religionis suae, quod idoneus sit ad alios docendos *Trid. sess. 22. c. 2. de reform. Greg. 14. in Constit. sua. onus Apostolica.*

2. Respondeo secundò: ad Scholasteriam (de qua fuse *Duarenus de benef. l. 10. c. 15. & Barb. de canon. c. 10.*) sufficit tamen etiam ad illam persona alia idonea, quae per se ipsam id munus explere possit *Trid. sess. 23. c. 18.* Sed neque decretum hoc obligat, ubi non est erigendum Seminarium, vel ubi in institutione Seminarium Praeceptores sunt instituti *Garc. Barb. Salzed. cit. à Pass. n. 29.*

3. Respondeo tertio: ad Archidiaconatum *Trid. sess. 24. c. 12.* ubi tamen addit: *in Ecclesiis, ubi ad fieri potest.* ceterum intelligendum hoc decretum de Archidiaconatu habente annexam curam animarum vel jurisdictionem. *Riccus in praxi decis. 473. Piasce. in praxi Episcop. p. 1. c. 10. n. 20. Garc. loc. cit. n. 4.* imò secundum *Navar. in Man. c. 25. n. 135.* nisi de eo Archidiacono, de quo loquitur *tit. de off. Archid.* qui est caput capituli post Episcopum. *Hojeda* non nisi de Archidiacono Ecclesiae Cathed. seu principalibus, & non de aliis inferioribus civitatum vel oppidorum.

4. Respondeo quarto: ad Archipresbyteratum, ubi ei forte de consuetudine Ecclesiae alicujus annexa est jurisdictio illa, quae de jure communi

conve-

convenit Archidiacono Barb. *ad cit. c. 12.* Trident. Menoch. de arbit. casu 425. n. 42. eò quòd concilium non respexerit nomen Archidiaconi, sed officium, potestatem & jurisdictionem.

§. Respondeo quintò: ad Canonicatum Cathedralium, cui annexus est pœnitentiarius. Trid. *sess. 24. c. 8.* quamvis & ibi dicatur posse esse non graduatum, qui aptior pro loci qualitate reperitur. vide Castrop. *loc. cit. n. 17.* Nequaquam autem ad decanatum requiri illum gradum tanquam resolutionem à S. Congregat. tradit Garc. n. 43. Castrop. n. 16. Barb. *de can. c. 7. de off. Ep. alleg. 80. nu. 61.* Item non ad principalem dignitatem in Ecclesia collegiata exempta, cui ordinaria jurisdictione cum omnibus quibus quasi Episcopalibus competit. Castrop. *num. 14.* Garc. *num. 32.* Trid. enim *cit. c. 12.* loquens de dignitatibus non præcipit, sed hortatur solum, ut graduatis conferatur Barbos. *ad cit. c. 12. n. 15. & de can. c. 2. n. 20.* uti etiam hortatur solum, ut in provinciis, ubi commode fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonicatum in Cathedralibus & Collegiatis insignibus conferantur graduatis. Garc. *loc. cit. n. 44.* Lott. *l. 1. q. 15. à nu. 1.* ubi etiam, quæ sit Collegiata insignis. Unde jam inferitur primo, quòd si hujusmodi dignitates ignavis & indoctis conferantur, id prorsus esse contra mentem Papæ, qui sicuti novit Ecclesiam, egere hominibus literatis, non asinis ferratis ut Joannes Monach. & Prob. *in c. cum ex eo. de Elect. in 6.* ita nihil non molitur, ne istiusmodi ignavis provideatur de dignitatibus illis, & hinc qui fraudem huic sanctæ menti Pontificis faciunt, aut ad id cooperantur, peccent mortaliter. Lott. *l. 3. q. 7. à n. 45.* citans Navar. *in man. in miscellan. de orat. nu. 66.* nec excusaretur quis prætextu Magisterii seu Doctoratus, aut Licentiatû, si is gradus sine scientia per fraudem fuisset extortus, aut procuratus, cum adhuc fiat fraus dictæ menti Papæ. Lott. n. 49. eò quòd quamvis gradus talis exigatur ad speciem decoris ipsius Ecclesiæ, magis tamen spectetur ipsius Ecclesiæ utilitas, quæ non tantum consistit in illa specie, quam in re ipsa, ut nimirum persona ad dignitates hujusmodi promovenda re ipsa sit literata, valdeque docta. Lott. n. 50. & 51. Inferitur secundo pro obtinendis istiusmodi dignitatibus non sufficere qualemcunque etiam scientiam, aut in Theologia aut in jure can. nisi concurrat gradus re ipsa collatus, cum utrumque, nempe scientia & gradus simul requirantur. Lott. n. 54. citans Gonz. *Gl. 13. n. 100.*

Quæstio 253. An pro capacitate persona in ordine ad obtinendum ejusmodi dignitates, quibus annexus talis gradus, necesse sit, hunc esse obtentum in publica Universitate studii generalis?

Respondeo affirmativè. Lott. *cit. q. 7. nu. 123.* satis enim hæc circumstantia explicatur per Extrav. Pii V. de anno 1566. 1. Junii, quæ in Bullario est *Constitutio 60.* istius Pontificis, per quam omnia privilegia & indulta Comitibus Palatinis, & quibusvis Officialibus Curia Romanæ, collegiis aliisve personis, enjuscunque status, gradus, ordinis & præminentia, ad Doctoratus, Licentia, Magisterii gradum promovendi per quoscunque Pontifices prædecessores suos, ac etiam per seipsum, etiam motu proprio, de que certa scientia, & potestatis plenitudine quomodolibet concessa, confirmata.

P. Benten. Fort. Benef. Pars 1.

ta, & innovatâ auctoritate Apostolica, perpetuò revocavit, cessavit, & annullavit, ac decretis Tridentini inhærendo decrevit, & declaravit, eos qui à præfatis personis promoti fuerint, quoad dignitates aliæque beneficia Ecclesiastica nullâ gradus prærogativâ frui & gaudere posse, vel debere, cum clausula: *sublata*, & decreto irritante & amplissima derogatione obstantium, adjunctâ etiam ratione, quia intellexerat hujusmodi indulta, quàm plurimos tam laicos, quàm Clericos tam in jure civili, quàm Canon. & Theologia nullo aut non debito examine prævio indoctos & inhabiles promovisse Doctores & Magistros, ut ad dignitates aliæque beneficia facilius assumerentur in animarum suarum jacturam, & plurium scandalum. Atque ita dum Papa in hac Constitutione sua se refert ad hæc decretis Trident. utique indicat Concilium *sess. 24. c. 12.* ubi pro obtinendis istis dignitatibus exigat Magisterium, Doctoratum, aut Licentiaturam, intellexisse de Magisterio, Doctoratu, &c. collatis in publica Universitate studii generalis, non autem intra privatos parietes; Neque verisimile est Concilium intellexisse de graduatis extra publicas Universitates, dum in his præsumitur doctrinæ defectus. Lott. à *num. 124.* citans pro hoc postremo Felin. *in cap. per tuos. de major. & obed.* Porro idem multò magis dicendum de graduatis ab indultario aliquo Cæsaris, vel etiam ab ipso nec Cæsare; non solum quia respectu facultatis Theologicæ, & juris canon. (quas duntaxat Concilium & Papa considerat) deficit illius auctoritas, ut Felin. *loc. cit. n. 3.* sed quia quos Papa inhabilitat in materia sibi subiecta, non potest Cæsar habilitare. Lott. *num. 131.* Ratio autem cur requiratur gradus in publica Universitate obtentus, hæc est; quòd cum ideo gradus exigatur in istis dignitatibus, aliisve beneficiis, ut digna dignis conferantur. Dignitas autem personæ ad beneficia Ecclesiastica æstimetur ex moribus & scientia, aliisque qualitatibus, hæc omnia certius meliusque excoquantur, & rimentur, priusquam gradus in Universitate conferatur, quam dum alibi intra privatos parietes promoventur. Lott. *num. 156. & seq. fusè.*

Quæstio 254. An valeat adeptio beneficii, vel dignitatis requirentis gradum, si is habeatur sine competente scientia; vel etiam si is collatus sit contra formam statutorum Academia, in qua susceptus est?

1. Respondeo ad primum affirmativè. Garc. *loc. cit. num. 50.* Castrop. *lo. cit. num. 19.* Azor. *loc. cit. c. 6. q. 1.* Barb. *de can. c. 26. num. 9.* quia talis est verè graduatus, licet indignè, & gaudet privilegiis graduatorum AA. iidem. Unde etiam vi legis positivæ v. g. Concilii Trident. aut vi specialis statuti alicujus Ecclesiæ requirentis talem gradum, talis provisio non foret irritanda, quia lex ista verè impleta esset; quidquid sit de eo, quid faciendum esset vi legis divinæ, requirentis in tali ministro Ecclesiæ scientiam sufficientem ad prudenter exercendum officium, quæ per talem indocti promotionem impleta non esset. Pass. *num. 36.*

2. Respondeo ad secundum: si gradus susceptus contra statuta sit ipso jure nullus (qualis v. g. erit, si receptus sine prævia professione fidei contra *Constit. 112.* Pii IV. ubi ea recepta est) promotio ad beneficiû requirens illum erit nulla ipso facto, vel jure irritanda, prout statutum, promotionem sine gradu esse irritam, vel irritandam, sunt enim

H 2

idem

idem non esse graduum, & esse nulliter graduum. Azor. Garc. Castrop. *l. cit.*

Questio 255. Qualiter gradus Magisterii, Doctoratus, vel Licentie narratus pro obtinenda dignitate, vel beneficio justificari debeat?

1. **R**espondeo primò: eo ipso illum justificari, quòd probetur obtentus in aliqua Universitate publica studii generalis, quia cum neque decretum Concilii, neque decretum appositum in supplicatione distinguat, sed loquitur universaliter de Universitatibus publicis, nec nos distinguere debemus unam Universitatem ab alia, sed quælibet Universitas gradum sufficientem conferre censenda est, nisi fortè in limine foundationis aliter cautum esset, aut nationi alicui, vel Ecclesiæ ex speciali Pontificis privilegio aliter indultum esset. Lott. *l. 3. q. 7. a num. 137.*

2. Respondeo secundò: non solum probari, & justificari debet gradus narratus pro obtinenda dignitate, vel etiam beneficio, cui annexus, sed etiam dum narratus est pro obtinendo (intellige facilius) beneficio, pro quo non est necessarius, cum per huiusmodi narrativam videatur motus Papa ad providendum potius huic graduato, quam alteri. Lott. *num. 195.* Quamvis autem non sufficiat aliàs docere de huiusmodi gradu obtento auctoritate alicujus Comitum Palatinum, aut alterius indultarii, cum supradicta Constitutio Pii V. non solum respectu dignitatum, sed etiam respectu cæterorum beneficiorum elidat omnia indulta, & privilegia, decernatque respectu omnium beneficiorum ita promotos non posse frui & gaudere prerogativa gradus, non videatur constituenda differentia inter dignitates & beneficia reliqua. Lott. *cit. n. 195.* citans Menoch. *conf. 158. num. 49.* Nihilominus cum aliud sit, quòd quis velit probare gradum ad effectum, ut fruatur illius prerogativa, & aliud, quòd velit probare gradum de facto, ut fruatur simplici gratia distincta & separata ab omni prerogativa gradus, hoc posteriori casu sufficiet verificare gradum de facto. Lott. *num. 196.* nisi ut *idem num. 197.* eilemus in concursu alterius.

Questio 256. Qualiter gradus Magisterii in artibus, aut etiam Doctoratus in aliis scientiis, quam in jure canonico, aut Theologia, habeatur in consideratione respectu beneficiorum Ecclesiasticorum?

Respondeo: tamen ex consuetudine aut speciali statuto quarundam Ecclesiarum Collegiarum consideretur & requiratur in Ordine ad obtinendas in iis præbendas, seu Canonicatus Magisterium in artibus; quantum tamen est ex vi superioris decreti Tridentini potissimum ad dignitates, non habetur ratio alterius gradus, quam in Theologia aut SS. Canonibus, ita ut censeatur exclusum Magisterium in artibus. Lott. *l. 3. q. 7. num. 97.* ex Roman. *conf. 333. num. 7.* quin & parvi penditur Doctoratus in jure civili, usque adeo, ut mediocri Theologus, vel juris canonici Doctor præferatur supremo Doctori juris civilis tantum. Lott. *ibidem. num. 92.* ex Deci. *in c. Clerici. de judic. num. 45.* quòd tamen ut *idem Lott. num. 93.* non tam provenit ex neglectu vel artium, vel juris civilis, sed quia & artes, & ipsius juris civilis scientiæ

includuntur in duabus Ecclesiasticis disciplinis, Theologica nimirum & Canonica, cum sine artibus liberalibus ad has scientias aspirare vanum sit, & Doctor in decretis parum aut nihil valeat, si ignoret jus civile, multòque minus, ut addit Lott. *n. 95.* juxta *c. 1. de consang. & affinitate valent* (quantum pertinet ad regimen Ecclesiæ) Magister in Theologia, qui canonum decreta ignoret. Potrò quis præferendus, dum in provisionibus Ecclesiarum concurrunt Theologus & Canonicus, de eo vide fuscè Lott. *a num. 96.*

Questio 257. Quis dispensare possit, ut illiteratus valide eligi possit?

1. **R**espondeo primò: quoad scientiam necessariam de jure can. dispensare potest Papa, isque solus. Felin. *in c. at si Clericus. de judicis. num. 21.* Suar. *d. 51. f. 1. num. 9.* Poterit nihilominus etiam Episcopus (quamvis id raro faciendum, cum defectus scientiæ major censeatur, quam ex homicidio, Pass. *num. 54.* ex iusta causa conferre beneficium ei, qui parum scit, creditur tamen brevi tempore profecturus, cum possit pro aliquo tempore in obligatione annexa beneficio dispensare. Castrop. *loc. cit. num. 12.* ex Azor. posse etiam cum penitus illiterato ex iusta aliqua causa dispensare Papam, tradit Lott. *l. 2. q. 50. num. 16.* ex Soto *de justit. & jure. l. 1. q. 7. a. ult.* & Innoc. *in c. cum in cunctis. de elect. num. 2.* licet autem non deret extrinsecum aliquid in homine, quod defectum scientiæ suppleat, v. g. divitiæ, nobilitas, ut Bald. *in l. in dando. ff. de tutor. & Curator. Felin. in c. ideo de rescript. num. 7.* datur tamen aliquid intrinsecum, v. g. caritas, ad quæ hanc posse esse iustissimam causam dispensandi cum illiterato, ait Lott. *a num. 19.* ubi *num. 21.* affert plura hujus rei exempla promotorum absque omni literatura in sacerdotibus & Episcopos ob eximiam caritatem & sanctitatem, licet probabilis spes acquirendi sufficientem scientiam etiam non æquipolleat facto, sufficere tamen pro iustissima causa dispensandi, ait Lott. *ibid. n. 24.* ex Sayr. *in thesaur. l. 6. c. 13. num. 9.* & Abb. *in c. cum in cunctis. n. 4.*

2. Respondeo secundo: quoad scientiam de jure natura, aut divino necessariam (qualiter scientiam aliquam necessariam esse ad curam animarum exercendam dubium esse non potest, quamvis de cætero dicat Lott. *loc. cit. num. 17.* verba illa DEI per prophetam: *Tu scientiam repulisti, & ego te repellam, ne sacerdotio fungaris mihi: Non ad jus divinum, naturale æternum ac immutabile, sed ad jus divinum positivum, & ex causa dispensabili esse, referenda) etsi directè & absolute dispensare non possit Papa, potest tamen dispensare, ut aucte scientiam jure divino necessariam promoveatur, dum certa spes est, fore, ut talis scientiam sufficientem acquirat tempore, quo ea necessaria erit ad proprii officii usum. Suar. *loc. cit. num. 10.* Castrop. *loc. cit. num. 21.* Pass. *loc. cit.* & alii apud illum, Observat tamen apud Eundem Navar. raro vel nunquam dispensare solere Papam in defectu scientiæ, nisi per accidens, dispensando in arate, in qua necum potest esse acquisita scientia. Additque Suarez rarissimè esse tantam dispensationem in arate, quæ ad scientiam absolute necessariam non sit sufficiens.*

PARAGRAPHVS III.

De Legitimitate Natalium.

Quaestio 258. Qualiter, quod nati ex vero matrimonio sint legitimi, sit extendendum?

Respondeo: ut locum habeat. Primò: etsi matrimonium non fuerit sacramentum, v. g. non baptizatum, modò ex usu gentis fuerit verum. Abb. & Jo. Andr. ad c. fin. qui fil. sint legit. Pass. de elect. c. 25. num. 108. Secundò: licet ex occulto impedimento fuerit nullum, modò bona fide reputatum pro vero. c. ex tenore. c. cum igitur, c. peruenit. & c. qui filii. ibidem Abb. Suar. de cens. d. 50. f. 1. num. 6. Peyr. in pralato. q. 2. c. 5. num. 104. Garc. p. 7. c. 2. num. 44. Tertio: licet in jam dicto casu ignoretur, an parentes contraxerint bona fide. Suar. loc. cit. num. 10. Peyr. loc. cit. num. 107. Pass. loc. cit. num. 109. Quarto: etsi Parentes postquam bona fide contraxerunt, dubitarent de valore sui matrimonii, & filii nati sunt tempore hujus dubii. Barb. ad cit. c. cum inter. num. 18. Peyr. loc. cit. num. 110. cum dubium hoc sit speculativum, quo rante Conjuges possunt commiseri. Sanch. l. 2. de mar. d. 41. num. 4. & 8. Quintò: quin etiam, licet uni conjugum consisteret de invalidare matrimonii, altero iusta ignorantia (sive ea sit juris, sive facti. Pass. n. 115.) laborante cit. cap. ex tenore. & ibi Abb. num. 3. Barb. num. 4. Sanch. de mar. lib. 8. d. 34. num. 46. Garc. loc. cit. n. 30. Menoch. de praesump. lib. 4. praesump. 21. Suar. loc. cit. num. 6. Verumque hoc ipsum est, etsi de cetero uterque conjugum fuerit in mala fide circa aliquod impedimentum non dirimens. Sanch. de mar. l. 9. d. 38. num. 3. Suar. loc. cit. num. 8. Peyr. num. 107. Nihilominus tamen si matrimonium tale fuerit clandestinum (quale secundum Barb. ad cap. cum inibibitio. de clandest. despons. Peyr. loc. cit. num. 108. & alios censetur illud, quod initum est sine praeviis denunciationibus, eò quòd meritò praesumat Ecclesia affectatam ignorantiam impedimenti in eo, qui contrahit omiffis proclamationibus ad hoc institutis, ut detegantur impedimenta; probabilius autem secundum Suar. num. 10. Pass. loc. cit. n. 14. & alios illud, quod non est factum in facie Ecclesiae, juxta leges seu consuetudinem patriae, etiam ibi, ubi lex de assistentia Parochi non obligat modò, vel olim ante Tridentin. non obligabat) iusta ignorantia impedimenti dirimentis, habita ab uno vel etiam ab utroq; conjugue non impedit, quo minus nati ex illis sint legitimi, etiam independentè à Tridentino, irritante matrimonia clandestina. cit. c. cum inibibitio. Suar. loc. cit. num. 9. Garc. loc. cit. num. 31. Pass. num. 113. Sextò: etsi nati sint ex viro & legitima uxore post susceptum à viro de licentia uxoris Ordinem sacrum, Suar. loc. cit. num. 4. Peyr. loc. cit. num. 112. Majol. de irregul. l. 1. s. 4. num. 9. Secus si nati ex altero conjugum post matrimonium ratum tantum professo, cum per professionem prius matrimonium dissolvatur. Trident. sess. 24. c. 6. de matr. Sayr. l. 6. de cens. c. 10. num. 40. Majol. loc. cit. num. 4. Septimò: etsi nati ex viro & legitima uxore post susceptum à viro, invita uxore, matrimonio nondum consummato, sacrum ordinem. Abb. in c. 2. de conversione conjugat. Sayr. & Pass. loc. cit. Octavò: quin imò et si vir de licentia uxoris suscepisset Ordinem, cum

P. Leuren. Forè Benef. Tom. I.

Ordo non solvat matrimonium ratum. Barb. in Extrav. Antiqua n. 10. Secus est, si vir post matrimonium solummodo ratum validè professus esset; filius enim ex tali natus esset illegitimus, non tantum naturalis, sed spurius. Sanch. cit. d. 38. num. 7. Barb. ad c. literas. de filiis presbyterorum.

Quaestio 259. Qualiter è contra hoc ipsum limitandum, ut nimirum nati ex legitimo conjugio nihilominus habeantur, & sint quandoque legitimi?

Respond. id contingere, dum suscepti sunt ex propria uxore viro jam factò (saltem ubi accessit uxoris licentia) sacerdote post ratum vel etiam consummatum matrimonium, vel etiam viro, vel uxore post consummatum matrimonium, jam professis in religione. Verum hos simpliciter dicendos illegitimos volunt Host. in summ. de filiis presbyter. num. 5. Sylv. v. illegitimus. Castrop. tom. 2. tr. 13. d. 4. num. 1. §. 1. n. 4. & plures alii apud Pass. num. 167. alii illos dicunt illegitimos, addendo vel subintelligendo naturales, & illegitimos canonicè, seu jure can. Alii denique cum quibus locuti sumus extensione septima & octava. volunt eos esse simpliciter legitimos, eò quòd nullibi in jure vocentur illegitimi, aut dicantur inhabiles ad succedendum hæreditario jure in bonis parentum, aut ad alios honores, dicendum verò esse illegitimos ad instar, seu secundum quid, eò quòd æquè irregulares sint, & promoveri nequeant ad Ordines, vel beneficia Ecclesiastica, ac verè & simpliciter illegitimi Sanch. cit. d. 38. n. 7. Pass. loc. cit. n. 186. Jo. Andr. Ab. & alii ad c. literas. de fil. presb.

Quaestio 260. An & qualiter illegitimi legitimentur per subsequens Matrimonium?

Respondeo primò: si tempore fornicariæ copulæ, ex qua filius susceptus est, potuisset esse verum matrimonium, eò quòd non aderat impedimentum dirimens, c. tanta, qui fil. sine legit. ibid. Abb. n. 4. Barb. n. 2. Garc. loc. cit. n. 27. Suar. loc. cit. n. 3. Paxjord. l. 10. tit. 18. n. 34. Pass. loc. cit. n. 116. Nec obstat primò, quòd tempore illo fuerint inter eos impedimenta tantum impedientia Barb. loc. cit. n. 31. Pont. de mar. l. 11. c. 20. num. 6. Less. de just. l. 2. c. 19. Castrop. loc. cit. §. 3. n. 2. Neque secundò, quòd vir isto tempore habuerit beneficium Ecclesiasticum absque Ordinibus sacris. Barb. num. 33. Pont. Castrop. ll. cit. aut fuerit Novitius, vel mulier novitia. Majol. Barb. Peyr. Sayr. ll. cit. Neque tertio, quòd inter copulam & subsequens matrimonium intercesserint alia matrimonia. Barb. num. 5. Garc. loc. cit. c. 2. num. 28. Sayr. loc. cit. c. 10. num. 14. Suar. loc. cit. f. 5. num. 10. Azor. loc. cit. c. 3. num. 21. Neque quartò, quòd mulier fuerit concubina domi detenta, etsi de cetero jura magis detestentur concubinatam. Barb. loc. cit. Abb. loc. cit. num. 14. Neque quintò, quòd subsequens Matrimonium sit clandestinum, modò sit postea ab Ecclesia approbatum, vel in facie Ecclesiae denuò contractum, eò quòd, utpote initum in loco, ubi Trident. receptum erat invalidum. c. quia nobis. qui filii sint legit. & ibi Jo. Andr. & c. 2. de clandest. despons. tenentque multi probabiliter, nec improbat Suar. loc. cit. f. 1. num. 9. valere hoc ipsum, nimirum filios tam ante quam post tale matrimonium clandestinum ab Ecclesia appro-

H 3

appro-

approbatum genitos esse hoc ipso legitimos, seu legitimatos, ubi clandestinè contrahentes habuerunt occultum impedimentum dirimens, probabiliter seu iuste ignoratum, saltem ab eorum uno, manensque occultum etiam Ecclesia, adeoque indispensatum. Vide Pass. num. 114. Neque sextò, quòd subsequens matrimonium sit tantum ratum. Pont. loc. cit. c. 1. n. 16. Barb. loc. cit. n. 12. Peyr. loc. cit. n. 114. Neque septimò, quòd tempore natiuitatis filii, Parentes habuerint impedimentum, modò tempore copulæ, ex qua natus, eo caruerit Suar. loc. cit. s. 1. n. 4. Pass. loc. cit. num. 136. Neque octavò in ordine ad hoc, ut filius alicujus illegitimi ex legitimis nuptiis susceptus sit de legitima stirpe natus, & in ascendenti hæreditate succedere possit, quòd prius post eum genitum subsequente matrimonio avi & avia, ejus parens legitimatus sit; Barb. ad cit. c. tanta. num. 32. Mol. de primog. l. 3. c. 1. num. 9. Pont. l. ult. cit. num. 23. Verumque id est, etiam si ante subsecutum matrimonium Avi & Avia Pater illius mortuus sit; quia jam adhuc iste filius dicitur natus ex Patre, cujus Pater & Mater fuerunt veri Conjuges. Covar. de spons. p. 2. c. 8. §. 2. c. 8. §. 2. nu. 19. Pass. loc. cit. num. 139. & alii apud illum contra Paxjord.

2. Respondeo secundò: nò legitimari filios secundum jus canon. per subsequens matrimoniù, si tempore fornicariæ copulæ, ex qua suscepti sunt parentes ambo, vel unus eorù habuerit impedimentum dirimens. c. tanta, qui filii sint legit. ibi DD. cum communi. Nec obstat primò, quòd habentes copulam pro illo tempore iuste ignorarint impedimentum, & postea cum eadem ignorantia contraxerint matrimonium, illudque verum habeatur. Suar. loc. cit. num. 11. Garc. loc. cit. num. 33. Peyr. loc. cit. num. 117. etsi hic cum Castrop. loc. cit. d. 4. p. 2. n. 9. censeat contrarium etiam esse probabile. Nec obstat secundò, quòd eo impedimento caruerint tempore natiuitatis filiorum. Suar. loc. cit. n. 3. Filiuc. tr. 9. num. 131. Menoch. consil. 60. num. 12. Ant. de Butr. ad c. tanta. num. 17. Abb. ad c. cum nobis. (qui etiam ad c. tanta contra Gasp. de Cald. censet id verum esse, etsi impedimentum non fuisset perpetuum, sed tale, quòd erat in potestate habentium copulam tollere. v. g. dum Turca cognoscit Christianam) Garc. loc. cit. c. 2. num. 36. & alii, quos sequitur & citat Pass. loc. cit. num. 134. contra Sanch. lib. 8. de matrim. d. 7. num. 19. Sayr. loc. cit. n. 29. Pont. loc. cit. c. 3. Peyr. loc. cit. c. 5. nu. 128. Castrop. loc. cit. num. 5. (qui insuper putat filium conceptum & natum tempore, quo parentes erant inhabiles, posse legitimari per subsequens matrimonium, si parentes tempore intermedio fuerunt habiles) Covar. & alios, quos citat & sequitur Barb. loc. cit. num. 31. habentes pro se jus civile. l. nuper. de nat. lib. & Auth. quibus modis nati ess. sui, secundum quòd indubitatum est in legitimatione filiorum per subsequens in matrimonium debere attendi tempus conceptionis, vel natiuitatis, prout filio nato magis expedit, adeoque cum huic juri leges canonice non sint contrariæ, volunt idem dicendum in ordine ad dignitates & beneficia Ecclesiastica talibus concedenda.

3. Respondeo tertio: legitimari nihilominus filios susceptos ex copula fornicaria, habita cù impedimento dirimente per subsequens matrimoniù verum, Papà nimirum in eo jam contracto cum tali impedimento dispensante, seu illud antea contractum ratihabendo cum clausula ex tunc, seu ab initio.

Garc. loc. cit. num. 40. referens decis. Rota. Abb. & Barb. ad cap. tanta. Peyr. loc. cit. n. 35. & plures alii apud Pass. num. 142. Verumque id est vel maxime, si, ut solet, simul legitimet prolem jam ante susceptam cum clausula; prolem, si qua est suscepta, & susceptam exinde legitimam dicendo, quòd tamen re ipsa facere censetur, etsi prolis nullam mentionem faciat, dum dispensat, ut parentes in isto matrimonio remanere valeant; quia licentia super contracto, contractum implicite confirmat. Garc. loc. cit. num. 42. Verumque id ipsum esse docent Peyr. & Barb. loc. cit. etsi ob mortem unius conjugis matrimonium non potuerit perfici. Secus verò est, dum Papa non sic, seu dicto modo dispensat in radice matrimonii, sed solum super eo de novo contrahendo; tunc enim proles antea nata non est legitima, Paxjord. loc. cit. tit. 8. n. 39. & alii communiter apud Pass. loc. cit. n. 144. His tribus questionibus suppositi,

Questio 261. An taliter legitimati nihilominus adhuc sint irregulares, & eligi, vel promoveri nequeant ad Ordines, beneficia, dignitates, & prelaturas Ecclesiasticas?

Respondeo: nequaquam. Sixtus V. in Bulla, quæ incipit: ad Romanum. sed & hoc secundum jus antiquum indubitatum fuit. Gloss. in cap. tanta. Suarez. loc. cit. Pont. loc. cit. cap. 1. num. 5. Barb. ad cap. tanta. num. 24. Surdus de alimentis. privileg. 97. num. 6. unde etiam absque ulla dispensatione promoveri possunt ad Episcopatum. Suar. loc. cit. s. 5. num. 10. Azor. p. 3. l. 2. c. 14. q. 114. Menoch. consil. 16. Barb. loc. cit. num. 18. secus tamen est de Cardinalatu. Sixtus V. in cit. Bulla. Sayr. de cens. l. 6. c. 20. num. 14. Pass. num. 131. Barb. loc. cit. num. 45. & de off. Episc. allegat. 1. num. 35.

Questio 262. An, & ad qua munia Ecclesiastica eligi & promoveri nequeant illegitimi seculares, sive spurii, sive nati ex simplici tantum fornicatione?

Respondeo: neque ad dignitates, aut personatus, & maxime ad Episcopatum; neque ad parochias, aut quæcunque beneficia, etiam simplicia. c. cum in cunctis. c. innovat de elect. c. ut filii. de fil. presbyt. c. 1. tit. eodem. in 6. sed neque ad Ordines, etiam minores, cit. jam c. 1. Extendendum hoc ipsum est ad illegitimos, etiam occultos, etsi publice habeantur pro legitimis. Suar. loc. cit. num. 12. Azor. loc. cit. cap. 3. q. 23. Sayr. loc. cit. cap. 10. num. 36. Navar. in sum. c. 27. num. 201. Laym. Theol. moral. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 5. num. 1. ubi tamen addit, posse illegitimum occultum Ordines suscipere, si gravis causa urgeret ad Ordines suscipiendos, & si dispensationem peteret, graviter se, vel etiam parentes infamaret, saltem apud Papam, vel Episcopum.

Questio 263. An, & ad qua promoveri nequeant illegitimi regulares?

Respondeo: eligi aut promoveri nequeunt ad dignitates & Prælaturas. cit. c. ut filii. & ibi Barb. n. 2. Azor. loc. cit. q. 1. Sayr. loc. cit. c. 11. n. 3. Sanch. l. 5. sum. c. 5. n. 9. Miraud. to. 1. q. 20. nu. 10. Peyr. loc. cit. q. 2. c. 5. n. 133. intelligendumque hoc ipsum quoque est de officiis omnibus intra religionem habentibus cum honore, & dignitate jurisdictionis.

jurisdictionem spiritualem ordinariam (secus est de habentibus Superioritatem, & potestatem solum delegatam, & ad arbitrium Ordinarii Superioris amovibilem, Suar. de relig. c. 5, num. 12. Sanch. l. 5, in decal. c. 5, n. 56. Peyr. loc. cit. n. 135.) qualia officia sunt Abbatis, Generalis, Provincialis, ordinarii Superiores locales, sive vocetur Prior, sive Guardianus, sive Praepositus, sive Rector. Sixtus V. in cir. bulla, Suar. to. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 6. nu. 12. Mirand. to. 2. q. 23. a. 8. n. 8. Lambert. de jure par. p. 1. l. 2. q. 7. a. 11, n. 14. Pass. loc. cit. n. 154. Peyr. loc. cit. n. 153. Extendendumque hoc ad officium Parochi Ecclesiae Regularis, ita ut religiofus illegitimus nequeat esse illius parochus. c. ut filii, & c. propofuit. de filiis presbyt. ordinand. V. non ord. Rebuff. in praxi benef. tit. de dispens. super nar. nu. 68. Peyr. loc. cit. Pass. n. 156. Item ad officium diffinitorum, utpote importans cum aliqua dignitate jurisdictionem aliquam (saltem dum sunt in actuali diffinitorio, quod sufficit Pass. n. 157.) dum nimirum diffinitores capituli Generalis vel Provincialis leges conduunt, Praelatos inferiores instituunt, errantes puniunt &c. Peyr. & Pass. ll. cit. contra Sanch. in sum. l. 6. c. 18. n. 66. & Sigism. à Bonon. dub. 69. n. 3. secus est de discretis, procuratoribus ad Capitulum Generale pure electoribus. Pass. loc. cit. Item ad officium visitatoris, & Commissarii missi à Generali vel provinciali, & Vicarii provincialis, saltem hoc absente à provincia, eò quòd licet jurisdictionem solum delegatam habeant, possintque re integrà ad nutum Superioris delegantis amoveri, sit tamen superior potestate ordinarià Superiorum localium Sylv. V. Praelatus, n. 3. Mirand. Rodriq. &c. apud Pass. nu. 159. qui tamen idipsum negare potius videtur. Item ad eos, qui solum ad interim pro tempore vacantiae statuuntur Superiores ordinarii. Unde etiam illegitimus esse non poterit Vicarius Capitularis in vacantia Episcopatus; eò quòd potestas ordinaria sit de genere perpetuorum, & superior Ordinarius non sit ad nutum amovibilis, sed duret per se usque ad terminum à jure statutum Pass. n. 160. contra Sylv. loc. cit. & Rodriq. p. 1. q. 13. n. 20. id negantes, eò quòd hac Superioritas sit transiens, & per se temporalis, cum tamen ad officium, ad quod eligi nequit illegitimus, requiratur, ut per se loquendo, & spectato jure communi sit perpetuum. Argumento. c. constitutus. de filiis presb. quales adhuc sunt Prioratus, Rectoratus etiam per accidens & ex speciali jure non sint perpetui, sed duret fere ad triennium tantum. Item ad confessorios Monialium, si habeant simul jurisdictionem externam, & verè sint Ordinarii, & superiores locales illarum. Mirand. & Pass. ll. cit. Item ad Vicariatum generalem Episcopi, cum is sit dignitas, & quidem extra ordinem cum auctoritate judicis Ordinarii, etiam supra superiores Ordinarios, nempe parochos, Sanch. in decal. loc. cit. nu. 16. Majol. de irreg. l. 1. c. 10. n. 3. Sayr. loc. cit. c. 1. num. 3. Peyr. loc. cit. q. 2. c. 5. n. 135. Barb. ad c. 1. de filiis presb. n. 8. & ita quidem, ut per Superiores regulares in hoc religiofus dispensari nequeat Sanch. Rodriq. ll. cit. Item ad munus Abbatissae, & Priorissae cit. c. 1. Lott. l. 2. q. 48. n. 214. (ubi etiam ex Felin. in c. meminimus. de accusat. n. 4. quod in ordine ad hoc cum tali illegitima dispensare nequeat Episcopus.) Suar. de relig. loc. cit. & de Cens. loc. cit. f. 5. num. 15. Sanch. in decal. l. 3. c. 5. num. 19. Navar. in man. c. 27. n. 201. Barb. ad cir. c. 1. n. 7. Fagn. in c. ut filii, de

filiis presbyterorum à n. 38. & seq. etiam fuscè diluens objecta in contrarium Gl. Jo. And. & Arch. in c. indemnitate. cont. Rodriq. loc. cit. n. 11. & Mirand. tr. de Monial. q. 6. a. 3. malè citantem pro se Felin. & plures alios; habent enim tales verè Praelaturam, & dignitatem. c. indemnitate. de Elect. in 6. & ibi Gemin. not. 3. Bartol. in l. 1. c. de dignitatibus. num. 43. Bald. in l. femina. ff. de reg. juris. n. 10. & alii apud Fagn. loc. cit. num. 38. Et licet textus juris citetur verbis masculini generis dicendo: filii presbyterorum, & cateri nati ex fornicatione: comprehenduntur tamen & feminae; in dispositione enim legis masculinum respicit femininum. l. ff. de reg. juris. Decius ibid. n. 108. quod locum habet, etiam si materia sit odiosa & poenalis Cynus & Odofrid. in l. quicumque de servis fugitivis. Decius loc. cit. & alii apud Fagn. loc. cit. n. 40. Masculinum enim prolatum à Canone puniente crimina (uti in praesente jura puniunt crimen parentum in filio illegitimo Gl. in c. fin. in 6.) feminas comprehendit Fagn. n. 47. Et ubi materia aequè convenit mulieribus, ac viris, monachorum nomine veniunt etiam Moniales. Decius loc. cit. n. 10. Fagn. nu. 41. praesertim, dum eadem est ratio, uti est in praesente, nempe suspicio imitationis paternae, incontinentiae, quae major est in femina Fagn. n. 43. usque ad 46. Denique ad ea munia & officia regularium, si quae fortè ex instituto hujus vel illius ordinis illegitimos arceant, de quo vide Pass. loc. cit. num. 160. & 161.

Quaestio 264. Ad qua sine dispensatione promoveri possint religiosi illegitimi?

1. Respondeo primò: ad ordines sacros. c. ut filii. de fil. presb. Barb. ibid. n. 2. Peyr. loc. cit. n. 133. Sanch. in sum. l. 5. c. 5. n. 9. Azor. loc. cit. c. 3. q. 1. & alii cum communi. Nec obstat motus proprius Sixti V. in quo reddendo illegitimos inhabiles ad ingressum in Religionem, videtur derogasse huic religiosorum privilegio; nam hoc iterum reduxit ad terminos juris communis & antiqui Gregor. XIV. in Constit. circumspetto. de anno 1591. statuendo, ut qualescunque illegitimi ad habitum & professionem religiosam admitti possint. Fagn. ad c. ut filii. de fil. presb. n. 18. vide Suar. de Cens. loc. cit. Pass. n. 146. Porro intelligendum hoc ita, ut non per solam habitus religiosi susceptionem, multò minus per educationem in religione, ut voluit Rodriq. loc. cit. sed per professionem (aut etiam per vota simplicia in societate emissa post biennium Novitiatus Suar. loc. cit.) tollatur haec inhabilitas ad Ordines sacros. Franc. & Barb. in cir. c. 1. Navar. Sanch. Suar. Azor. ll. cit. & alii apud Pass. n. 147. Extendendum autem ita, ut si valide professus dein ejiciatur vel dimittatur, etiam in perpetuum, ex Ordine, possit absque ulla alia dispensatione in susceptis Ordinibus ministrare (quod verum est, etiam ante professionem talis illegitimè Ordines suscepisset. Barb. loc. cit. Pass. nu. 149. citans Sanctarell. Variar. resol. q. 39. nu. 2.) aut necdum susceptos suscipere. Sanch. in sum. loc. cit. Suar. de Cens. loc. cit. f. 5. Barb. loc. cit.

2. Respondeo secundò: promoveri quoque possunt de jure communi (quidquid sit de statutis aliorum Ordinum, de quo vide Pass. loc. cit. c. 25. num. 160. & 161.) ad officia Vicarii localium superiorum Ordinariorum, Magistri Novitiorum, economi, sacrista, lectoris, Prædicatoris, etiam Generalis,

ralis, Magistri in Theologia Peyr. *loc. cit.* Nav. l. 1. conf. 6. de fil. presb. Sylv. V. Pralatus q. 3. quin & ad Gradum Doctorem in Theologia. Pass. *loc. cit.* quia nec propriè est dignitas, Bald. in l. ex eo. de mil. testam. nec personatus, quia dignitas & personatus debent esse beneficia Ecclesiastica Pass. *ibid.* nec jurisdictionem ullam importat,

Questio 265. Num hætenus dicta de inhabilitate illegitimorum tam secularium, quam regularium applicanda quoque sint dubiè illegitimis?

Respondeo primò: negativè quoad illos, de quorum legitimitate dubitatur ex eo, quòd nesciatur eorum pater & mater, ut sunt communiter secretè expositi Barb. de off. Episc. alleg. 1. n. 152. Menoch. de præsump. l. 6. c. 54. nu. 10. Mascard. de prob. concl. 799. Peyr. *loc. cit.* n. 136. Pass. n. 168. Castrop. t. 2. tr. 13. d. 4. §. 1. n. 9. Dian. p. 4. tr. 2. resol. 58. Salas p. 2. tr. 8. d. unica. f. 24. n. 246. Sayr. *loc. cit.* c. 10. num. 39. Pont. de matr. l. 11. c. 9. omnesque illi, qui in genere tenent, nullum esse censendum irregularem in dubio facti extra casum homicidii. contra Majol. de irreg. *loc. cit.* l. 1. c. 11. num. 1. Ugol. de off. Ep. c. 44. §. 7. Paxjord. l. 10. *loc. cit.* 18. num. 30. Garc. p. 7. c. 1. n. 9. Suar. *loc. cit.* f. 4. n. 4. qui tamen se è omnes asserunt responsionem nostram esse probabilem, idque solum videntur velle, tutius esse, tales expositos petere dispensationem, quam etiam in hoc casu concedere posse Episcopum, tenet Suar. contra Paxjord. apud Pass. Ratio responsionis est primò, quia nemo dicendus est irregularis, nisi de quo jus id exprimat, uti id non facit de ejusmodi expositis, quin potiùs contrarium innuit, dum in dubio onus probandi aliquem esse illegitimum rejicit in oppositum *c. lator. & c. pervenit. qui fil. sint leg.* Secundò quia in dubio sumenda est conjectura, quæ delictum excludit, tales autem haberi nequeunt illegitimi, nisi supponatur delictum parentum. Tertio, quia in præjudicium innocentis non licet in dubio conjecturam sumere ab eo, quod verisimilius est, & plerumque inest. Sed neque in contrarium facit, quòd parentes talium propter id ipsum, quod exponant filios, censeantur infames; nam propterea innocens non est infamis, quòd parentes illius, exponendo illum, redditi sint infames. Neque *l. vulgo concepti. ff. de statu hominum & c.* habens illos pro spuris, qui patrem certum demonstrare nequeunt; cum loquatur de casu, in quo certa est mater, & incertus pater. Porro idem dicendum de eo, de cujus legitimitate dubitatur, quia mulier asserit, eum non ex se genitum, sed supposititium esse, dum is habitus aliàs ab ea secundum famam publicam, ut verus naturalis filius, & ipse habuit eam ut veram matrem; non enim tunc tenetur is credere se illegitimum, quidquid in contrarium asserat Suar. *loc. cit.* n. 8. ex eo, quòd mater non præsumatur negare verum filium, quamdiu aliunde non constat de odio illius erga illum, vel amore nimio erga alium; sufficit enim hoc odium, & hunc amorem posse adesse; nec ad extirbandum aliquem ex possessione filiationis habitæ per annos sufficit unius mulieris dictum Pass. num. 176.

2. Respondeo secundò: negativè quoque de iis, quorum mater ejusque verum conjugium certum est; non enim tenetur filius credere se illegitimum,

etsi mater etiam in mortis articulo juret se filium concepisse ex adulterio, quia est tantum unicus testis patiens exceptionem muliebri conditionis & infamiae, nemo autem ex uno teste, etiam accedente fama potest judicari illegitimus. Rota coram Puteo *decis.* 77. num. 8. l. 2. ex Bald. & Decio apud Pass. n. 170. imò si insuper constet de adulterio matris, quin etiam peperisse eam extra domum mariti in loco suspecto, modò ea tempore conceptionis cohabitaverit marito non inepto ad generandum; nescit enim ipsa ex cujus commixtione conceperit, & quamdiu filius potuit generari ex marito, præsumitur generatus ab illo *l. miles. ff. de adult.* Navar. *loc. cit.* Less. de just. l. 2. c. 10. dub. 7. n. 51. Peyr. *loc. cit.* c. 5. n. 159. Laym. l. 3. tr. 3. p. 3. c. 14. n. 1. Menoch. de arb. centur. 1. c. 89. n. 28. Mantica de conject. ult. volunt. l. 2. tit. 14. n. 87. imò si insuper testetur maritus se tempore conceptionis abstinuisse ab uxore, nisi id prober, vel propter absentiam, infirmitatem, vel quid simile. *l. filium. ff. de his, qui sunt sui vel alieni jur.* Abb. in c. per tuas. de probat. num. 3. cui consentit Pass. *loc. cit.* n. 175. præsumitur enim filius, qui de alicujus uxore est genitus. Navar. *consil.* 1. nu. 5. de fil. presb. vide Menoch. *loc. cit.* & ita quidem, ut simul prober matrem extra illud tempus ex se non potuisse concipere, quod difficile erit, cum signa prægnantiæ ab initio valde incerta sint, & de iis marito constare non possit, nisi ex relatione uxoris, & tempus, quo proles gestatur in utero valde diversum sit, possintque esse aliquando menses septem, aliquando duodecim, & quatuordecim; Nec hucusque dictis obstat *c. transmissa, qui fil. sint leg.* dum enim ibi dicitur, standum esse dictis patris & matris, nisi aliunde contrarium constet, controversia non erat de filio, quem natum esse ex tali muliere certum est, sed de cujus ipsa nativitate incertum erat. Pass. n. 176. Quòd si tamen testimonium patris & matris talibus fulciretur circumstantiis, & administris ipsi filio notis, etsi ea coram iudice probari non possent, ut cogere filium ad credendum in conscientia, se esse illegitimum, teneretur is se habere ut illegitimum Suar. de cens. d. 50. f. 4. Covar. l. 2. p. 4. c. 8. §. 3. num. 2.

3. Respondeo tertio: negativè quoque quoad eos, quorum pater & mater certi sunt, & tantum incertum est, num sint, vel tempore conceptionis filii fuerint veri conjuges, ex eo, quòd postmodum detecto impedimento dubitetur de eorum bona fide habita tempore conceptionis, vel etiam quod dubitetur de ipsa substantia matrimonii, quia peregrini sunt, vel quòd parentes ipsi fateantur se non esse vel fuisse veros conjuges. Nam quoad primum ad habendum aliquem pro illegitimo, non sufficit matrimonium inter parentes fuisse nullum, sed requiritur fuisse quoque contractum mala fide; mala fides autem non præsumitur, nisi probetur arg. *c. pervenit. ibi* Abb. n. 1. Covar. *loc. cit.* n. 1. Sed nec ad hoc, ut filius in conscientia teneatur se habere pro illegitimo, sufficit confessio, etiam ultronea utriusque parentis, cum delinquentium confessio valeat contra illos, non autem contra tertium innocentem, nisi sit administrata externis iudiciis Pass. nu. 179. contra Suar. *loc. cit.* f. 4. n. 10. Quoad secundum ex eo, quòd parentes sint peregrini & ignoti, non debet in iis præsumi delictum vel fraus (quamvis tales filii, nisi ferant testimonium baptismi, & quòd nati sunt

sint ex legitimo matrimonio, quoad ordines suscipiendos tractandi sint iuxta ea, quae statuuntur *tit. de clericis peregrin. maxime c. 2. & 3. & in Trid. sess. 14. c. 2. & 3. de reform. & sess. 23. c. 2.* adeoque etiam si non essent verè conjuges, modò vivant & habeant se instar talium, filii habendi sunt pro legitimis, & se pro illis habere possunt in conscientia, si veritatis consilii non sunt. *Pass. num. 181.* Quoad tertium ex eo, quod parentes (sive sint, sive non sint verè conjuges) dicant se non esse conjuges, modò se antea dixissent & habuissent aliquamdiu ut veri conjuges, filii non tenentur iis credere, & sunt in possessione legitimitatis. Secus est si tales, licet veri conjuges, dixissent, & habuissent se semper ut solutos non erubescerent de fornicatione, tunc enim filii haberentur, & habere se deberent ut illegitimos, donec constaret, & probaretur, esse eos ex legitimo matrimonio. *Pass. n. 182.*

Questio 266. Quid si filius tamen in similibus casibus credat matri dicenti, se non esse suum, vel esse quidem suum, sed non mariti sui filium, vel conceptum se ex parentibus, non, vel illegitimè & mala fide copulatis?

Respondeo: ubi id filius credit ex levitate, quia non tenebatur credere, poterit quidem talis speculative in animo sic sentire, & magis inclinare se esse illegitimum; quia tamen sic liberè credidit, & non tenebatur sic credere, potest practice non credere, se esse talem, eò quòd practice nolit uti iudicio, quòd liberè habet, sed opposito, quòd non prohibetur habere. *Navar. consil. 11. num. 5. de fil. presbyt. Peyr. loc. cit. Pass. num. 177. citans Suar. & Sanctarel. Secus est, & peccat non gerendo se pro illegitimo, quòd ad ea, quae talis agere & suscipere prohibetur; si præcisè seu tantum credat, etsi ex levitate esse se illegitimum, Pass. *ibid.**

Questio 267. An, & in ordine ad quae Episcopus dispensare possit cum illegitimis secularibus?

Respondeo: posse Episcopum cum illegitimis, etiam natis ex adulterio, incestu, sacrilegio. *Gloss. in cap. 13. qui, de fil. presbyt. in 6. Barb. *ibidem.* num. 6. (quamvis ad dispensandum cum his Episcopus se reddere debeat difficiliorem, imò cum proprio filio suo spurio) etsi forte, ut id per se ipsum faciat, minimè deceat. *Suar. loc. cit. f. 6.*) dispensare quoad suscipiendos Ordines minores & beneficia non curata. *cit. c. 13. qui.* Non tamen quoad Ordines sacros, vel beneficia curata. *ibid.**

2. Extendendum hoc postremum est Primò: ad illegitimos ad instar tales, seu susceptos à sacerdote, vel professo ex propria uxore, de quibus supra *quest. ante hanc 8.* nam per verba illa *cit. c. ad literas permittimus ordinari & promoveri:* non intelligitur concedi Episcopo facultas dispensandi, sed intelligitur facta dispensatio ab ipso Papa. *Suar. de cens. d. 50. f. 2. num. 3. & f. 2. Pass. num. 188.* Secundò ad illegitimos occultos; nam Trident. *sess. 24. c. liceat Episcopis:* loquitur tantum de irregularitate, quae est ex delicto, nempe illius, qui irregularis est. *Suar. loc. cit. num. 5. Pass. num. 191. contra Lezan. v. illegitimi regul. num. 18.* Tertio ad eos, qui etiam bona fide ordinati sunt, ita ut cum eis Episcopus dispensare nequeat, ut Ordinem suscipere exercere possint. *Suar. loc. cit. f. 5. nu. 5.*

*Pass. num. 190. contra Navar. l. 7. tit. 4. num. 2. de fil. presbyt. putat nihilominus ex Constat. Layman, l. 1. tr. 5. p. 5. c. 5. posse id Episcopum, dum talis post deprehensum à se defectum natalium, manet adhuc respectu aliorum occultè illegitimus; & fortè idem dicendum putat in eo casu, si mala fide suscepisset Ordines. Quartò ad casum necessitatis, ita ut nequidem in eo id possit Episcopus, uti nec pro eo dispensare potest in ætate ad Ordines necessaria. *Garc. p. 7. c. 2. n. 52. Pass. n. 206.**

Questio 268. Quisnam præter Episcopos dispensare possit cum illegitimis sibi subditis, quoad Ordines minores, & beneficia simplicia?

Respondeo primò: omnes eos Prælatos Episcopo inferiores habentes similem ei jurisdictionem in suos, ita ut sicut id competit Episcopo confirmato, etsi non consecrato, ita & illis. *Pass. loc. cit. num. 202. Suar. loc. cit. num. 6.*

2. Respondeo secundò: in specie id etiam competere Capitulo Cathedrali sede vacante, cum habeat potestatem & jurisdictionem ordinariam Episcopalem non solum contentiosam, sed etiam voluntariam, præterquam in casibus in jure exceptis, inter quos non est irregularitas ex defectu natalium. *Navar. l. 1. consil. 7. de fil. presb. Barb. de off. Episc. alleg. 45. num. 25. Suar. loc. cit.*

Questio 269. Cum dispensatio etiam Papalis, utpote stricti juris, non extendat se ad non expressa & separata. c. 1. de fil. presb. in 6. Barb. de off. Episc. alleg. 13. n. 7. qualiter ea concessa sit intelligenda?

Respondeo primò: ut dispensatus simpliciter ad Ordines non possit adhuc suscipere, nisi minores. *Rebuff. tit. de disp. super def. nat. num. 47. Azor. loc. cit. q. 6. Barb. l. ult. cit. num. 4. Secundò: ut illegitimus dispensatus ad Ordines etiam sacros non sit eo ipso dispensatus ad beneficia. *Sylv. v. illegitimus. num. 14. Rebuff. loc. cit. num. 48. Azor. loc. cit. q. 5. contra Laym. ad c. 1. de fil. presb. in 6. quatenus docet eo ipso, quòd Papa dispenseret ad Ordines sacros, censetur etiam dispensasse ad id, quòd consequens est, & constituto in Ordinibus jam debetur, nimirum beneficium, juxta *c. proposuit. de fil. presbyt.* Tertio: ut dispensatus etiam à Papa ad beneficia, si aliud non exprimatur, non nisi ad beneficia simplicia dispensatus censetur. *Barb. ad c. literas de fil. presb. num. 4. Sayr. loc. cit. num. 28. Pass. num. 193.* Quartò: ut dispensatus ad beneficia curata non possit inde obtinere dignitates, vel personatus. *Rebuff. loc. cit. n. 57. Azor. loc. cit. q. 7. Barb. loc. cit. num. 11.* Quintò: ut dispensatus ad beneficia quacunque etiam simpliciter ad dignitates, non possit obtinere dignitates curatas. *Rebuff. loc. cit. Azor. q. 9. aut principalem in Collegiata, nec majorem post Episcopalem in Cathedrali, quia hæ dignitates ex stylo Curiae debent specialiter exprimi. *Rebuff. n. 54. Azor. q. 8. Barb. num. 14.* Sextò: ut dispensatus ad quacunque dignitates, non censetur dispensatus ad Episcopatum, vel Cardinalatum. *Barb. de off. Episc. alleg. 1. num. 17. apud Pirrh. ad tit. de fil. presb. num. 22.* Septimò: ut dispensatus ad beneficium, non possit, nisi unum vi talis dispensationis consequi, ita ut plura nequidem successive obtri-***

obtri-

obtinere valeat, cap. 1. de fil. presbyt. Barb. loc. cit. Navar. l. 3. conf. 9. de prab. Rebuff. in praxi loc. cit. num. 83. Sanch. l. 3. de marr. d. 31. num. 6. contra Sylv. v. beneficium. q. 11. num. 14. Jo. Andr. ad c. 1. de fil. presb. in 6. Ac denique Episcopus cum illegitimo dispensare non poterit, nisi in uno tantum beneficio simplici, cum textus cap. 1. de fil. presbyt. ubi Episcopo confertur hæc potestas dispensandi, loquatur in singulari, Garc. p. 7. cap. 2. num. 50. Sa. v. beneficium. num. 19. Pass. num. 194. Azor. loc. cit. c. 3. g. 12. ubi idem sic arctat, ut Episcopus habens aliàs à Trident. sess. 24. c. 27. potestatem conferendi duo beneficia simplicia, quorum neutrum est sufficiens ad sustentationem, id nequeat respectu Clerici illegitimi.

Questio 270. An hic nomine beneficii simplicis, in ordine, ad quod cum illegitimo dispensare potest Episcopus, veniant etiam dignitates & personatus, Canonicatus, & portiones Cathedralis, non habentes annexam curam animarum, beneficium simplex habens annexum sacrum Ordinem, vel cui accessorie tantum annectitur cura animarum, vel quod ex consuetudine prescripta, aut statuto jurato, vel confirmato à Pontifice requirit legitimitatem?

Respondeo ad primum negativè: etsi enim curâ careant, ratione tamen præminentia, & quia curatis ferè æquiparantur, c. dudum. de elect. specialem dispensationem, nempe Papa, exigunt, c. fin. de filiis presbyt. Suar. lo. cit. s. 5. num. 6. Azor. lo. cit. c. 3. g. 3. Less. l. 2. c. 34. n. 86. Pass. lo. cit. n. 195. Barb. de off. Ep. alleg. 45. n. 29. Garc. p. 7. c. 2. n. 53. & juxta hoc intelligenda illa restrictio c. 1. de fil. presb. in 6. modo beneficium (subintellige cui cura animarum annexa non est) sit tale, super quo per Episcopum valeat dispensari.

2. Respondeo ad secundum affirmativè: Canonicatus enim Cathedralis, multoquæ minus Collegiata Ecclesia est dignitas, aut beneficium curatum; conceditur autem c. 1. de fil. presb. in 6. absolute Episcopis facultas dispensandi cum illegitimis ad beneficia non curata, verumque id est, non tantum de jure antiquo, sed & post Trid. Suar. loc. cit. Azor loc. cit. g. 11. Navar. l. 1. conf. 4. de fil. presb. Pass. n. 197. Idque etiam dum juxta illius decretum Canonicatus Cathedralis annexus esset sacer Ordo; nam non tantum post obtentam à Papa dispensationem ad sacros Ordines (cum per hoc non sit dispensatum quoad beneficium) poterit Episcopus jam dispensare cum tali ad Canonicatum Cathedralis Pass. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 68. Less. l. 2. c. 34. dub. 18. n. 86. Verum etiam ante illam (quidquid sit de eo, num in tali casu valeat actualiter provisio de tali beneficio, saltem valeret dispensatio) Pass. loc. cit. ubi nimirum Ordo sacer non requiritur actu ad Canonicatum (idem alio de alio beneficio non curato habente annexum sacrum Ordinem) sed intra tempus à jure statutum, intra quod obtinere potest dispensationem ad sacros Ordines. Archid. Anchar. Lopus ad cir. c. 1. Azor. loc. cit. g. 15. Pass. loc. cit. Pirrh. ad rit. de fil. presb. n. 16. contra Zerol. Imol. & Gemin. ad cir. c. 1.

3. Respondeo ad tertium etiam affirmativè: Less. loc. cit. n. 87. Azor loc. cit. g. 14. Barb. de off. Ep. at-

leg. 54. n. 24. Gonz. ad reg. 8. cano. Gl. 5. §. 7. n. 18. Pass. nu. 189. beneficium enim accessorie unitum alteri non confertur per se, sed tantum accessorie cum principali, cujus naturam & conditionem sequitur, AA. iidem Pirrh. loc. cit. & licet ipsa dispensatio sit stricti juris, facultas tamen dispensandi concessa in lege Superiori est favorabilis, & late explicanda. Sylv. v. beneficium. q. 7. Gemin. in c. is qui. de fil. presb. in 6. Limitat tamen hoc ipsum Pass. nu. 199. ad beneficium simplex ita habens annexam accessorie curam, ut beneficiarius non possit per se ipsum exercere hanc curam, sed solum habeat jus & onus curandi istas animas per Vicarium, uti & tunc necesse non est, ut habeat qualitates Parochorum, vel habentium curam animarum, puta ætatem, scientiam &c. secus si ipse exercere potest actum jurisdictionis spiritualis circa illas animas, eod quod tunc beneficium hoc mutatum sit, & tranierit de simplici in curatum. Vide de hoc Barb. de off. Ep. p. 1. tit. 2. Gl. 17. n. 41. & ad c. ult. de officio Vicarii.

4. Respondeo ad quartum negativè. Less. Pirrh. ll. cit. Azor. loc. cit. g. 12. Pass. nu. 200. remittens ad Franc. & Gemin. in c. 1. de fil. presb. in 6. ubi uterque n. 8.

Questio 271. Quisnam dispensare possit cum illegitimis religiosis in ordine ad Prælaturas, tam in, quam extra Ordinem consequendas, suppono enim cum communi (de quo vide Suar. cit. l. 5. n. 18. Pass. n. 207.) contra Gratian. & quosdam alios, referentes pro se plures canones, non posse ullâ vitæ probitate sine dispensatione tolli hanc inhabilitatem, utpote non fundatam in delicto personali, sed in vili conditione, & quadam indecentia & infamia orta ex eo, quod natus quis sit ex turpi parentum incontinentia, ut Suar. loc. cit. n. 5.

Respondeo primò: jure communi id potest solum Papa cit. c. 1. & c. fin. rit. eod. Rodrig. to. 1. qq. regular. g. 13. a. 6. Pass. cit. c. 25. n. 208. Suar. & alii plures contra Peyr. in prax. g. 2. c. 5. num. 143. quatenus putat facultatem dispensandi in irregularitate ex delicto, quæ competit Episcopo, adeoque etiam Prælatibus regularibus respectu suorum, utpote favorabilem, extendi ad irregularitatem illegitimitatis, saltem dum occulta est, Verum rectè dicitur verba non esse extendenda ad sensus improprios, & abusivos, uti hic fieret, cum juxta communem intelligentiam illa irregularitas sit ex delicto, quæ est ex delicto personali. Pass. loc. cit. insuper major est irregularitas orta ex defectu natalium, quam ex delicto personali. Pass. ibid.

2. Respondeo secundò, posse nihilominus ex privilegio concessio mendicantibus à Sixto IV. revocato quidem à Sixto V. restituito tamen à Gregor. 14. ut etiam videre est ex mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum, Carmelitarum apud Lezan. s. 42. 44. 49. &c. & ex const. Pauli III. pro Societate, quæ incipit licet debitum. Superiores Regularium (puta Generales, Provinciales, eorumque Vicarios, Superiores locales, attendendo tamen in hoc cujusque religionis specialia statuta, & consuetudines. Pass. nu. 216. & seq.) cum suis subditis illegitimis, quoad dignitates, prælaturas, administrationes, officia sui Ordinis (inter quæ

quæ etiam numerantur beneficia regularia, quæ per religiosos administrantur sub obedientia & gubernio religiosorum Prælatorum, quæ v. g. est officium parochi) dispensare. Quin etiam multas Religiones habere à Sede Apostolica privilegium dispensandi cum Monialibus sibi subiectis, ut non obstant illegimitate possint esse Abbatis, & id revocatum non esse à Tridentino testatur Fagn. in c. ut filii. de fil. presb. n. 53. citans Sanch. in decal. l. 5. c. 5. n. 20. Rodriq. q. 13. a. 22. Porro non posse id illos nisi cum Capitulo generali, vel provinciali, vel intermedio iuxta const. Greg. XIV. quæ incipit: *Circumspecta*, & sine votis saltem diffinitorum, ubi tales sunt, tener communis Rodriq. loc. cit. a. 6. Mirand. in manuali Prælat. to. 1. q. 19. a. 3. Nihilominus posse id modò Superiores solos sine capitulo, sicut prius ante constitutionem Sixti V. fuisse probat Pass. à n. 112. putatque etiam num. 121. solum Papam posse dispensare cum illegitimo, ut fiat Generalis religionis.

Questio 272. Ad quæ Ecclesiastica munia & beneficia specialiter, tam jure antiquo, quam novo Tridentini prohibeantur eligi, vel quocunque alio modo promoveri filii illegitimi Sacerdotum, aut aliorum Clericorum?

Respondeo: obtinere nequeunt ullum beneficium, aut etiam ullo modo ministrare in Ecclesia, in qua eorum pater habet aut habuit dignitatem, Canoniatum, parochiam, aliudve beneficium, aut ex officio ministravit; insuper nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent vel obtinuerunt, habere possunt. habentur hæc, ad præsentiam, c. præsentium, c. conquirente, c. cum decorem, de fil. presb. Trid. sess. 25. c. 15. de reform. idque non tantum ideo, ut omnis species hæreditariæ successione evitetur (quod etiam concernit filios legitimos presbyterorum) c. Apostolica. 7. q. 1. c. ad extirpandas, & c. ad hæc, de fil. presb. Verum etiam ut memoria paternæ incontinentiæ quàm longissimè pereat ab Ecclesiis, & ut ait Less. l. 2. de just. c. 34. n. 88. quia factum est, ut sic toti populo exemplum paternæ incontinentiæ, veluti cum præmio ac dignitate affluens ostentari. Multòque magis, & quidem in individuo per text. c. cum decorem, de fil. presb. vetatur filius illegitimus habere in eadem Ecclesia beneficium, dum illud participat in servitio altaris cum beneficio patris, eò quòd vel sic facile contingere posset, ut illegitimus filius in altaris officio ministraret impudico patri, in quo unigenitus DEI filius æterno Patri pro salute humani generis victimatur, quod admodum probrosum est, ut probat cit. textus Lott. l. 2. q. 48. n. 190. atque ex his jam constat longe minus posse filium illegitimum idem beneficium patris sui obtinere, ne quidem in commendam temporalem: aut etiam si beneficium paternum mutasset speciem, v. g. ex portione factum Canonicatus. etsi horum duorum contrarium innuat Lott. num. 209, & 210. nisi forte ibi loquatur de filio legitimo. Sed neque posse filium illegitimum obtinere beneficium paternum, etsi aliquis tertius intermedius possideret illud beneficium per triginta annos. Castrop. de benef. d. 4. p. 2. n. 2. Lott. num. 211. contra Gonz. Gl. 5. n. 33. censentem non impediri filium illegitimum huic tertio succedere, cum videatur sic lapsu

tanti temporis exstinctâ memoriâ paternæ incontinentiæ, ut ea excitari nequeat ex hoc facto successione; sed admissâ etiam hac ratione, an non talis adhuc ministrat in Ecclesia, in qua pater ejus obtinuit beneficium? quòd simpliciter vetatur.

Questio 273. Qualiter hoc ipsum extendendum & limitandum?

1. Respondeo primò: ut per illegitimos intelligantur nati ex fornicario concubitu non tantum post, sed etiam antequam eorum pater esset Clericus. Garc. p. 7. c. 3. n. 15. Paxjord. l. 10. lit. 11. n. 25. Barb. de pot. l. 2. alleg. 65. Pass. c. 25. n. 237. contra Mirand. to. 3. q. 1. a. 10. Rodriq. to. 1. q. 13. n. 7. Item nati postquam pater renunciasset beneficio & Clericatu Pass. loc. cit. contra Paxjord. Item illegitimi legitimated per rescriptum Papale, nisi in eo expresse & specialiter sublata sit hæc inhabilitas ad habendum patris beneficium, aut in Ecclesia, in qua is illud habuit. Laym. in c. 2. de fil. presb. n. 1. Sayr. de cons. l. 6. c. 11. nu. 30. Secus est de legitimatis per subsequens matrimonium, quia talis comprehenditur sub nomine nati ex legitimo matrimonio, etiam in materia stricta. Gl. in c. immutuit. de elect. Butr. apud Fagn. in c. ad extirpandas, de fil. presb.

2. Non tamen intelligantur filii legitimi per patrem illegitimum descendentes ab avo Clerico. Nepotes enim nomine filiorum non veniunt in odiosis, sed solum in favorabilibus, juxta *Juliam*, ff. de rit. nupt. & l. patris, ff. de adult. Barb. ad cit. c. 15. Trid. n. 6. citans Castrop. Riccius in praxi p. 4. res. sol. 374. Sayr. loc. cit. c. 10. n. 46. Azor loc. cit. c. 4. q. 17. Pass. n. 228. citans plures alios. Navar. l. 1. conf. 9. de fil. presb. Fagn. ad c. ex transmissa. nu. 20. iniquis id hodie indubitatum, eò quòd Greg. XIII. ex sententia S. Congregationis declaravit, nec constitutionem Clement. VII. quæ incipit: *ad Canonum Conditorum*; nec Trid. sess. 25. c. 15. obstare, quo minus nepos legitimus ex filio illegitimo possit obtinere beneficium avi, in tali enim nepote non consideratur incontinentia illa avita seu avi, neque persona nepotis est apta excitare ita memoriam illius incontinentiæ, sicut persona filii illegitimi sui patris Lott. loc. cit. Idque ut iidem AA. tam vivente quam defuncto patre contra Imol. Rebuff. Salzed. Host. Syl. Angel. Arm. Less. lo. cit. c. 34. num. 91. Pirh. de fil. presb. n. 37. Laym. ad c. ad extirpandas, num. 2. qui tamen post emi cum aliis apud Pass. loc. cit. admittunt posse nepotem talem succedere immediatè avo in beneficio, dum pater illegitimus adhuc vivit (eò quòd tunc cesset ratio prohibitionis, nempe speciei hæreditariæ successione; dum enim pater vivit, nepos etiam legitimus non potest succedere avo in bonis, sed pater est proximus hæres) secus si mortuus est: nec putant hi AA. obtare sibi, quod, ut dictum; nomine filiorum in odiosis non veniant nepotes, quia hanc materiam dicunt non esse odiosam, aut pœnalem, sed favorabilem, non quidem respectu illorum nepotum, sed Ecclesiæ, cum filii legitimi non repellantur à beneficiis paternis in pœnam, sed ob favorem & commodum Ecclesiæ. Laym. loc. cit. n. 2. quin & dum agitur de successione, vel quasi successione hæreditaria, etiam post mortem patrum suorum, nepotes veniant nomine filiorum. Idem dicendum est secundum Castrop. de benef. d. 4. p. 2. n. 7. qui pro hoc citat Nav. conf. 9. de fil.

de fil. presb. n. 9. Sayr. de irreg. l. 6. c. 10. n. 4. Azor p. 2. l. 6. c. 4. q. 17. Barb. p. 3. alleg. 65. num. 18. Garc. lo. cit. n. 27. & Azor apud Barb. loc. cit. de nepote illegitimo talis avi; Concilium Trident. namque paternæ, & non avitæ incontinentiæ memoriæ à loco sacro vult arcere, & sic S. Congreg. 17. Octob. 1591. amplexam fuisse hanc sententiam etsi aliàs senserit contrarium, testatur Barb. apud Castrop.

3. Neque etiam comprehenduntur Nepotes in linea collateralis, quo minus illi beneficium patrui, vel avunculi immediatè post illum (saltem si jure hereditario non succedant. Pirh. loc. cit. num. 39.) habere possunt; cum inter Collaterales non sit tanta necessitudo successione, quanta est inter filium & nepotem respectu patris vel avi. Rebuff. loc. cit. num. 30. fumitur ex cap. ex parte, de offic. delegat.

4. Multominus autem comprehenduntur illo Trident. decreto, aut etiam ratione ab illo data Patres clericis illegitimos: in filio namque illegitimo presbyteri, (cum is sit, & dicatur argumentum ambulans super terram incontinentiæ paternæ. Gloss. in cap. proposuisti, dist. 82. item filius sit imago patris, eumque repræsenter, qualiter pater non est imago filii, nec eum repræsenter) magis conservatur memoria istius incontinentiæ, quam in ipso patre, neque etiam pater ita videtur repræsenter hereditariam successionem, dum succedit in beneficio, ut Castrop. adeoque is succedere potest in eodem filii illegitimi beneficio & decit. Rora. Garc. loc. cit. num. 28. Less. loc. cit. num. 91. Sayr. loc. cit. num. 44. Barb. loc. cit. n. 7. citans plures Fagn. in c. ex transmissa. num. 26. Castrop. loc. cit. num. 5. citans Rebuff. in pr. tit. de dispens. super defectu natalium. num. 29. Quintadv. Eccles. s. 2. n. 95. Gigas de pension. q. 86. num. 10. contra Lott. l. 2. q. 48. num. 194. cujus rationes in oppositum vide quest. post hanc. 6. uti & dicenda paulo post ex Lott. ad hoc ultimum punctum.

Questio 247. Quid veniat nomine ejusdem Ecclesie?

Respondeo: Veniunt etiam Ecclesie, licet materialiter plures, habentes tamen unum eundemque intitulum, & in quarum una, dum residet intitulus, censetur etiam residere in altera, atque ita filius illegitimus non possit obtinere beneficium in una illarum, si parens in earum aliqua habet, aut habuit beneficium, aut ministravit. Barb. loc. cit. num. 16. Garc. loc. cit. num. 75. Pass. loc. cit. num. 242. Item Ecclesia Matrix cum filialibus, si sint unitæ principaliter, ita ut intitulus in Matrice censetur etiam intitulus in filialibus, & omnium habeat administrationem, & obrinentes Ecclesias filiales tenentur ministrare in Matrice. Secus si filiales Matrici sint unitæ tantum accessorie, & eas obrinentes non teneantur ministrare in Matrice. Barb. num. 23. Garc. num. 62. Pass. num. 244. Item si plures Ecclesie alia unitæ æque principaliter, secus si accessorie, poterit enim tunc filius obtinere illam accessorie unitam, & Pater alteram, si in ista accessorie unita non ministravit. Garc. *ibid.* Item intelliguntur Ecclesie forores, quales dari aliquas in Hispania, ait Castrop. cit. p. 2. num. 14. in quarum una residens censetur in alia residere ex favore & privilegio Pontificis, ita ut in una earum intitulari nequeat filius illegiti-

mus, in altera pater, quia jam esset intitulus in Ecclesia, in qua pater ratione beneficii ministrare censetur, seu in qua pater censetur habere beneficium. Cast. *ibid.* ex Barb. ad cit. c. 15. Trident. Non tamen intelligatur Ecclesia noviter erecta ex parte alterius Ecclesie, & ab ea dismembrata; sic enim poterit filius obtinere Episcopatum noviter erectum ex parte Archi-Episcopatus, quem pater ejus obtinet, vel obtinuit. Barb. loc. cit. num. 18. Pass. num. 246.

Questio 275. Quid hic veniat nomine beneficii, & ejusdem beneficii, & habere beneficium?

Respondeo ad primum: habere stallum vel sedem in choro; hinc si pater ratione dignitatis obtinere in hac Ecclesia, habeat etiam in altera sedem in choro, filius illius illegitimus in neutra harum Ecclesiarum possit obtinere beneficium. Garc. loc. cit. c. 13. n. 66. Barb. loc. cit. n. 14. Pass. loc. cit. num. 247. Castrop. de benef. d. 4. p. 2. num. 13. quamvis is addat, hanc doctrinam non carere difficultate ob ea, quæ tradit Gonz. ad reg. 8. gl. 10. à num. 16. Item acceptum esse in Clericum Ecclesie receptitiæ, in qua recepti absque alia provisione divinis inservire, & massa communis participes esse solent. Barb. loc. cit. num. 19. Pass. n. 248. Non tamen intelligatur Capellania amovibilis; hinc obtinere potest filius beneficium in Ecclesia, cui pater ejus inservivit tanquam Capellanus amovibilis. Garc. loc. cit. num. 72. Barb. loc. cit. n. 22. Riccius lo. cit. decis. 373. Campan. rub. 11. c. 13. n. 67. neque etiam Capellania, quæ fundari solet absque auctoritate Episcopi. Barb. loc. cit. n. 24. Gonz. ad reg. 8. cancell. gl. 5. num. 33. Pass. loc. cit. num. 50. citans Castrop.

2. Respondeo ad secundum: nomine ejusdem beneficii venit etiam beneficium accessorie unitum alteri, etiam dissoluta unione, ita ut illud prius habitum à patre, habere dein nequeat à filio. Garc. loc. cit. num. 63. quod si tamen beneficium illud accessorie unitum per hanc unionem, seu accessum naturam necessariò administrari debet per Vicarium perpetuum aut temporalem, & non per Rectorem principalis beneficii, filium illegitimum posse obtinere hoc accessorium, etsi pater obtineat principale beneficium, eò quod sic filius neque obtineat beneficium patris, nec ministret in eadem Ecclesia, supponendo accessorium illud esse in Ecclesia divera; tenet Castrop. de benef. d. 4. p. 2. num. 12. citans pro hoc Garc. p. 7. c. 3. num. 61. & Barb. ad cit. c. 15. Trident. & de potest. Episc. alleg. 65. num. 11. Non tamen intelligatur Canonicatus, qui tempore, quo eum pater possidebat, erat tantum portio; factum enim per hoc jam est aliud beneficium. Gonz. loc. cit. Barb. loc. cit. num. 5. Lotter. de re benef. l. 3. q. 84. nu. 210. Castrop. lo. cit. n. 15. qui tamen rectè hunc terminum adjicit: portio non beneficialis.

3. Respondeo ad tertium: per habere beneficium intelligitur quomodocumque illud possidere. Barb. loc. cit. num. 28. Pass. 252. Etsi per Procuratorem tantum sumpta possessio. Pax Jordan. l. 10. tit. 19. num. 54. Item licet nunquam in illa Ecclesia ministravit pater aut fructum aliquem percepit. Abb. in c. transmiss. de fil. presbyt. in 6. Garc. num. 36. Barb. num. 31. Item licet possessionem habue-

habuerit absque legitimo titulo, vel etiam aliquando eam habuerit minus pacificè. Garc. p. 7. c. 3. num. 59. Barb. loc. cit. num. 13. Paxjord. & Castrop. apud Pass. num. 255. Ac denique per habere beneficium intelligitur, siue habeatur in titulum, siue in commendam, siue in administrationem, Castrop. loc. cit. num. 11.

Questio 276. Quid intelligatur per ministrare in Ecclesia?

Respondeo: intelligi etiam ministerium exhibitum per modum cooperitoris, Pirh. de fil. presbyt. num. 55. Item ministerium illud, quod Clerici alicujus Ecclesie, dum tenentur aliquando processionaliter accedere aliam Ecclesiam, in ea præstant, canendo sacrum, Antiphonas &c. ita ut si in ista Ecclesia pater est beneficiatus, filius illegitimus in neutra illarum possit esse beneficiatus, Castrop. num. 16. Garc. n. 69. Paxjord. num. 30. apud Pass. num. 257. Item intelligitur de ministerio, licet illud illegitimus possit præstare per substitutum. Pass. num. 259. contra Garc. loc. cit. n. 71. & Paxjord. num. 32. eò quòd licet etiam beneficium non requiratur residentiam, tamen non possit obtineri à filio in Ecclesia beneficii paterni. Non tamen ita intelligitur, ut illegitimus in Ecclesia beneficii paterni prohibeatur ex devotione, & non ex salario (intellige stabili; scilicet enim est, si legatur missa aliquoties ad elemosinam promerendam. Pirh. ad tit. de fil. presb. num. 55.) celebrare. Garc. loc. cit. c. 3. num. 70. Paxjord. num. 31. Pass. num. 258. Castrop. num. 16. contra Navar. cons. 1. q. 17. de consuet. Sayr. Riccium apud Barb. loc. cit. num. 62. Qui tamen etiam num. 27. una cum Garc. Ricc. Paxjord. citatis à Pass. tenet non licere illegitimo etiam laico tanquam Mulico cantare in Ecclesia paterni beneficii. Idem tenet Castrop. num. 16.

Questio 277. Num etiam comprehendatur pensio?

1. **R**espondeo primò affirmativè, si sermo est de pensione imposita fructibus paterni beneficii; verat siquidem Concilium, & hoc ipsum ob eandem rationem, ne scilicet memoria incontinentiæ paternæ duret. Castrop. de benef. d. 4. p. 2. num. 9.

2. Respondeo secundò negativè, de pensione fundata super alio quàm paterno beneficio, ita ut Clericus habens facultatem transferendi pensiones possit eam transferre in filium suum illegitimum; aliàs simpliciter dispensatum ad beneficia & pensiones, quia pensio improprie est beneficium, & in odiosis non est faciendæ extensio. Castrop. loc. cit. Gigas de pensio. q. 86. nu. 3. Paris. de resign. benef. l. 6. q. 4. num. 21. Gonz. ad reg. 8. cancell. gl. 5. §. 5. num. 22. Barb. loc. cit. num. 35. contra Garc. p. 2. c. 3. num. 36. & Mandos. apud Pass. num. 264. hoc nixos fundamento, quòd videatur per hoc pari modo conservari memoria paternæ incontinentiæ, & pensio succedat loco beneficii, quorum tamen utrumque falsum videtur: & certè licet pensio succedat loco beneficii, quo ad qualitates in beneficiis requisitas, ita ut eadè aras, legitimitas, &c. requisita ad beneficium, requiratur etiam in pensione, non tamen succedit in dispositione speciali prohibitiva, cum inhabilitatus ad beneficia consequenda non sit eo ipso inhabilitatus ad pensiones con-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. 1.

sequendas. Castrop. num. 10. ex Gonz. gl. 5. §. 5. num. 26. Navar. cons. 12. nu. 15. de rescrip. Adde, quòd pensio sub nomine beneficii non comprehendatur in præfenti, vel ex eo constare, quòd in dicto Concilii decreto, postquam actum de beneficio, agatur etiam de pensione, tanquam aliquo distincto; & certè aliàs nequidem talis filius obtinere posset pensionem super fructibus alterius beneficii ejusdem Ecclesie. Castrop. cit. num. 10. Imò juxta Gig. q. 12. num. 2. nequidem comprehenditur pensio, quæ est super eodem beneficio, aut præbenda, super qua pensionem habet Pater, uti nec pensio, quæ est super beneficio domus paternæ, aut etiam pensio, quæ illegitimo legitime constituta fuit super beneficio tunc non paterno, dum illud postea pervenit ad patrem, ita ut eam filius retinere possit. Paxjord. loc. cit. num. 23. Pass. n. 264.

Questio 278. Quid in hoc puncto dicendum de illegitimis religiosorum?

Respondeo: non extendere quidem se ad hoc decretum illud Trident. utpote constitutum pro solis Clericis (quo nomine in pœnalibus non veniunt Religiosi) & extra ea, quæ separatim pro regularibus statuerat Trid. fuscè probat Pass. n. 269. contra Mirand. rom. 2. q. 2. d. 10. & Lavor. c. 16. n. 47. tenentes universalissimè illegitimum sine speciali dispensatione distincta ab ea, qua dispensatus est ad Prælaturas, non posse esse Prælatus in tota ea Religione, in qua pater ejus fuit Prælatus, & contra Peyr. q. 2. c. 5. num. 140. limitantem hoc ad eandem provinciam, & contra Rodriq. rom. 1. q. 13. a. 7. Sigism. à Bon. d. 72. num. 5. Donat. p. 3. tr. 5. q. 31. num. 13. limitantes id ad idem Monasterium. Nihilominus vi Constit. Gregorii XIV. edita Anno 1590. quæ incipit: *Circumspecta*; in qua, dum præcipitur, ut tales filii non recipiantur ad eandem Religionem, in qua pater est professus, multò magis præcipitur, ut non præficiantur alijs. Item vi Constit. 30. Clément. VII. talis filius prohibetur obtinere quæcunque Monasteria & beneficia regularia, & sæcularia, quæ Pater ejus aliquando habuit. Verumtamen & hæc constitutio, cum loquatur limitatè de eodem numero beneficio, poterit adhuc illegitimus talis antecesserit dispensatus ad hoc, ut ejusdem Ordinis Religiosus esse possit, sine alia dispensatione esse Provincialis, non tamen Prior, si Pater ejus fuit in hoc conventu Prior. Pass. num. 271. & 272.

Questio 279. An igitur etiam è converso Pater nequeat obtinere beneficium in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus jam habuit aliquod beneficium?

1. **R**espondeo primò ex Lott. negativè, si sermo est de diverso beneficio quantumcunque existente in eadem Ecclesia. Lott. l. 2. q. 48. num. 194. eò quòd tunc forte non militet ita eadem ratio, ob quam vetatur filius illegitimus habere ibi beneficium, ubi pater ejus habuit, ut constabit ex mox dicendis, & de hoc casu successione, nimirum Patris in eadem Ecclesia, in diverso tamen beneficio, intelligendam esse decis. Seraph. 142. in qua dicitur, verba Trident. sess. 25. c. 15. ita esse concepta, ut non possint ullo pacto convenire parentibus, eò quòd, si ad arcendam memoriam paternæ incontinentiæ filii excluduntur, nullo modo possint,

possint arceri parentes ipsi, in quibus non cadit ista passio, ut per eorum successionem arguatur incontinentia parentum, cum possint esse nati ex legitimo matrimonio) item quæ fusè scripsit Garc. p. 7. c. 3. num. 28, & Rebuff. tit. de dispens. super defect. natal. ait Lott. num. 202. & 206. ubi etiam, quòd hæc scripta sint, salvâ sententiâ S. Congreg. ad quam magis pertinet decreti illius Tridentini interpretatio.

2. Respondeo secundò: affirmativè, si sermo est de patre succedente filio suo illegitimo in eodem beneficio; quia jam militat eadem ratio, nimirum excitatio & conservatio memoriæ incontinentiæ talis patris. Lott. num. 194. & 206. nam memoria paternæ incontinentiæ non excitatur tam ex persona filii, quàm ex factò successione in beneficio, licet postea excitata conservetur in persona filii (qui dum vivus est, dicitur testis paternæ incontinentiæ, c. priusquam. d. 28. & argumentum paternæ incontinentiæ Gl. in c. proposuisti. d. 82. & nuncius impudici patris, Host. in c. cum decorem. de fil. presb. n. 1.) hinc è conversò nihil est, quin ratione successione aequè conservetur hæc memoria in patre, non enim minus observabunt homines patrem obtinere beneficium, quod obtinebat illegitimus filius, quàm observaturi essent filium successisse in beneficio, quod obtinebat impudicus pater; imò magis, quia rarius; ut Gl. in c. legibus. d. 93. Ubi autem fuerit hæc memoria excitata, non est cur eadem aequè non conservetur in persona ejusdem patris vi naturalis relationis, quæ est inter patrem & filium. Lott. n. 195. & 196. sed neque dicas cum Jo. And. in c. ex transmissa. Abbate, ibid. n. 3. Butrio. n. 11. nullam existare de hoc expressam prohibitionem, & materiam esse exorbitantem. Nam cum militet eadem ratio, fit interpretatio intensiva, non extensiva. Lott. n. 198. ex Parif. conf. 32. num. 77. l. 1. Neque etiam est materia exorbitans, utpote qualis dicitur ea dispositio, quæ inducit aliquid in specie contra id, quod jure antiquo dispositum fuerat in genere. Menoch. de recap. possess. remed. 14. n. 13. Lott. n. 199. & etiam si materia sit exorbitans, adhuc procedit argumentatio ab identitate rationis, ut Alex. conf. 89. n. 6. ita ut, si qui contrarium docuerint, constet eos minus propriè accepisse materiam exorbitantem. Lott. n. 200.

Questio 280. An ergo pater habere possit beneficium in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus jam est beneficiatus?

Respondeo: negativè. Castrop. de benef. d. 4. p. 2. num. 6. citans Garc. p. 7. c. 3. n. 31. Etsi enim Trident. hunc casum directè non tetigerit, neque id vetuerit expressis verbis (dum loquens de patre & filio beneficiatis jam tempore Concilii, solum expressè disponat: quòd si in præsentia pater & filius in eadem Ecclesia sint beneficiati, filius cogatur beneficium dimittere patre intacto) tacite tamen & virtualiter hoc ipsum vetare videtur, cum enim voluerit, ne filius illegitimus & pater in eadem Ecclesia beneficiati existant, ut paternæ incontinentiæ memoria longissimè arceatur, frustraretur Concilium hoc suo fine, si pater obtinere possit beneficium in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus jam habet beneficium, adeòque dicendum, non posse id patrem, neque enim filius cogendus est beneficium jam acquisitum relinque-

re, sed potius pater impediendus ab illo consequendo, quia ipse agit de lucro captando, & filius de damno vitando. Castrop. loc. cit.

Questio 281. Quid dicendum hac in parte de filiis legitimis presbyterorum, aliorumve Clericorum?

1. **R**espondeo primò: posse illos in Ecclesia, in qua eorum pater provisorius, providei, id enim nec à jure communi, nec à Trident. vetatur. Castrop. de benef. d. 4. p. 2.

2. Respondeo secundò: non posse illos patri in eodem beneficio succedere immediatè. c. ad extirpandas. c. constitutus, de fil. presb. Poterunt tamen in eo succedere mediatè. c. ex transmissa. l. cod. & c. ad extirp. ibi. Gl. Innoc. Abb. Barb. Garc. p. 7. c. 3. n. 3. Sanch. opusc. l. 2. c. 1. dub. 14. n. 2. Pall. n. 122. Lott. l. 2. q. 48. n. 178. & seq. Species siquidem illa hæreditaria successione in beneficio, quæ est ratio unica, ob quam prohibetur filius succedere in beneficio paterno, locum non habet, nec ullatenus comparet, seu representatur propter mediam intercedentem personam, utpote quæ illam speciem ita submovet, ut nec per imaginationem quis suspicari possit activitatem alicujus juris hæreditarii. Lott. loc. cit.

Questio 282. Qualiter hoc ipsum extendendum aut limitandum?

1. **R**espondeo primò: sic extendendum ut locum habeat, etiam in filio adoptivo; cum & hic propriè sit filius familias. l. 1. ff. de adopt. succedatque aequè patri, quantumcunque sacerdoti, tam ex testamento, quàm ab intestato, ut AA. in l. si quis posthumus. de lib. & posthum. Lott. cit. q. 48. n. 186. supponens cum communiore, pro qua citat quamplurimos num. 187. Sacerdotem posse, quem velit, sibi adoptare in filium, modò tamen, si agatur de adrogatione, accedat Auctoritas Papæ. Si verò de adoptione simplici, auctoritas magistratûs Ecclesiastici. Lott. cit. n. 187. citans Ruinum, conf. 167. l. 5. licet, ut idem Lott. in hoc casu exigatur alicujus citatio.

2. Respondeo secundò: ita ut ea dicatur adhuc successio mediata, dum inter patrem & filium mediat alius, qui legitimè possederit idem patris beneficium, etsi in eo nunquam ministrarit, adeòque is in dictum filium poterit illud resignare. Pall. nu. 223. contra Rebuff. secus, si medius ille possederit invalidè. Sanch. loc. cit. n. 5. Pall. n. 224. sic etiam dum quis obtinuit v. g. Rectoriam principalem Titii, potest is instituere Vicarium perpetuum filium Titii, quia jam filius non succedit immediatè in jure & titulo patris, sed potius in jure præsentis Rectoris, mediantis inter ipsum & patrem. Et ita communicatio illa tituli & juris beneficiæ inter Rectorem principalem, & Vicarium perpetuum non refert speciem successione hæreditariæ, qualem quia referret, si pater, ad quem ratione alicujus personatûs v. g. cui Ecclesia parochialis est incorporata, filium suum legitimum in illa parochia constitueret Vicarium perpetuum, hinc id non potest. Laym. in c. Michal. de fil. presb. num. 2. Pirh. ad eund. tit. n. 41. Item si Patens Rector Ecclesiæ moreretur ante Vicarium suum perpetuum, potest filius, mortuo illo Vicario, consequi istam Vicariam, quia jam censetur mediare inter pa-

erem & filium Vicarius ille post parentem mortuus. AA. *ibid.* Secundo ut nomine beneficii veniat etiam Vicaria vel commendata perpetua, non verò temporalis. *cit. c. constitutus, Gl. in c. ad extirp. Sanch. loc. cit. n. 6.* Rebuff. *in praxi. de disp. super natal. n. 21.* Barb. *ad c. constitutus. n. 2.* ita ut filius obtinere nequeat Vicariam vel commendam perpetuam illius Ecclesie, cujus parens immediatè ante fuit Parochus aut Rector principalis. *c. Michael. vel etiam, cujus parens immediatè ante fuit Vicarius perpetuus, aut quam habuit in commendam perpetuam; multòque minus possit habere Rectoriam principalem illius Ecclesie.* Rebuff. *loc. cit. n. 16.* Laym. *ad cit. c. Michael. n. 4.* Pirh. *ad tit. de fil. presb. n. 40.* Tertio, ut nomine beneficii habiti intelligatur beneficium possessum; Non enim prohibetur filius habere beneficium, cujus tantum titulum v. g. per collationem consecutus erat pater absque possessione. *Garc. p. 7. c. 3. n. 55.* Barb. *de off. Ep. alleg. 65. n. 7.* Pirh. *loc. cit. n. 36.* Quarto, ut nomine beneficii ejusdem non veniat beneficium mutatum v. g. ex portione factum Canonicatus, hoc enim poterit filius immediatè obtinere. *Sanch. loc. cit. n. 2.* Pass. *n. 226.* uti etiam, si patris & filii beneficia sint tenuia; poterit filius utrumque possidere, postquam mortuo patre unita sunt. *Sanch. loc. cit. n. 8.* Lott. *l. 2. q. 48. n. 181.* citans Hostiens. *in c. ex transmissa, Jo. And. n. 3. Abb. n. 7.* pari siquidem modo, quo persona media impedit oriri speciem hæreditaria successionis, titulus unionis (factæ tamen sine dolo aliquo) eandem speciem oriri non patitur. *Lott. cum cit. AA.* Neque etiam dici debeat idem beneficium, dum in Ecclesia aliqua, in qua præbendæ Canonicales distinctæ non sunt, nec singulis Canonicis certo numero assignatæ, sed reditus ad communem mensam & massam Capituli deferuntur, statim post mortem patris Canonici, nulla persona mediante, defertur filio Canonicatus, cum is jam non vacaverit per mortem parentis. *c. ex parte. de concess. presb. Host. Abb. Burrio, Laym. apud Pirh. n. 46.*

3. De reliquo non vetat jus canon. patrem immediatè succedere filio etiam illegitimo, ut dictum supra in eodem beneficio; siquidem materia hæc, cum odiosa sit, non debet à filiis fieri extensio ad parentes. *Jo. And. Abb. Rebuff. Azor, Garc. citati à Pirh. loc. cit. n. 46.* contra Hostiens. Archid. & alios apud Fagn. quibus adhæret *Lott. loc. cit. n. 184.* dicens esse sententiam suam communem DD. non minus probabiliter sustentium contrarium ob paritatem rationis, nimirum quod cum non minus pater filio, quam filius patri succedat in bonis hæreditariis, hæc sit species quadam successionis; jura autem generaliter prohibeant successionem in beneficiis Eccles. Unde etiam in tantum illis consentit *Pirh. num. 45.* in quantum censet, non posse patrem immediatè post mortem filii succedere ei in beneficio, si succedat ei in bonis.

4. Neque etiam vetat quo minus filius legitimus simul cum vivente patre in eadem Ecclesia obtineat simile omnino beneficium. *Lott. loc. cit. n. 181.* (dicens in hoc consentire omnes. & n. 192. dicens filium impetrantem Canonicatum in Ecclesia, in qua pater habet alium Canonicatum, nequidem teneri de hac circumstantia facere mentionem, nisi ei obstat illegitimitas) *Sanch. loc. cit. n. 11.* ex *Felin. Rebuff. quos citat Passer. n. 228.* referens plures alios contra *Abb. in c. cum decorem, de*

fil. presb. num. 1. negantem id quoad beneficium omnino simile.

5. Porro idem, quoad hoc, nimirum quoad succedendum mediatè in beneficio patris jure antiquo etiam poterant filii illegitimi. *c. ex transmissa. & ibi, Abb. n. 5. Host. Innoc. Barb. n. 3.* fateturque ipse *Clemens VII. in Const. sua, ad Canonum Conditionem. trigesima. edita Anno 1533.* apud *Quarant. in sum. bullar.* per quam hoc ipsum illis abrogavit: Poterant & mortuo patre esse beneficiati in eadem Ecclesia, in qua fuerat pater & circa hoc *Clemens VII.* nihil immutavit. *Pass. n. 230.* sed *Trid. sess. 25. c. 15. de reform.*

Questio 283. Num Episcopus in isto Concilio Trid. decreto dispensare possit?

Respondeo negativè. *Abb. Jo. And. Sanch. opusc. l. 2. dub. 17. n. 4. Barb. de off. Ep. alleg. 65. n. 30. Paxjord. loc. cit. n. 42.*

Questio 284. Quid si ergo Episcopus concesserit filio Presbyteri Capellam vel beneficium, & ad ejus ritulum illum ordinavit, quod pater ejus habuit, vel etiam in Ecclesia, in qua pater ejus ministravit?

Respondeo: si Episcopus hoc fecit scienter, non potest illegitimum removere ab isto beneficio, quin & si amovit, debet illud ei restituere, ut pacificè possideat. Si verò ignoranter id fecit, non debet illum inde amovere, donec de alio beneficio ei sufficienter provideat, sic expressè habetur *c. veniens. de fil. presb.* textus autem hic non est de filio legitimo, ut aliqui volunt, sed de illegitimo, ut plerique, alii *Laym. ad cit. c. n. 1. Pirh. de fil. presb. n. 33.* Atque ita hic est casus singularis, & exceptus, in quo illegitimus Presbyteri ab Episcopo ignorante ejus inhabilitatem institutus in beneficio paterno, & ad illius ritulum ordinatus, licet potest illud, etsi invalidè collatum retinere ad tempus, donec aliud ei conferatur, ne cogatur indecorè mendicare. *Rebuff. in praxi. de dispens. super def. nat. n. 79. Fagn. in c. veniens. n. 15. Pirh. loc. cit. n. 34.* Alter verò quem scienter sic promovit Episcopus, nec ipse ab Episcopo illo (cum is potestatem non habeat dispensandi in *cit. Canone*) removeri debet; sed à Superiore Episcopi, puta metropolitano vel Papa. *c. diversis. de fil. presb. Laym. ibid. n. 2.* quamvis in casu istius *c. veniens.* Papa illegitimum illum noluerit amovere, sed ex gratia cum illo dispensavit, ut possit retinere beneficium paternum; idque in odium Episcopi illicitè, & invalidè illum instituentis, & mox illum iterum auctoritate propria removens; vel etiam ne sic promotus aliàs cogereetur mendicare. *Gl. ad cit. c. veniens. v. restitutus. Hostiens. ibid. & Fagn. n. 10.*

2. De cetero præcindendo ab illa Episcopi institutione, ubi notorium est illegitimum Clericū in Ecclesia paterna successisse sine dispensatione, à beneficio amoveri debet, & potest, etiam sine processu judicio. *c. quoniam. de fil. presb.* in notoriis enim ordo judicarius non est necessario observandus. *c. manifesta. 2. g. 1.* Etsi in præsentem pater & filius ejus illegitimus in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogendus est filius suum resignare, aut etiam cum alio permutare extra illam Ecclesiam intra tres menses, alias ipso jure eo privatus est, ita decernit *Trid. sess. 25. c. 15.*

Questio 285. Num Prælati regulares cum suis in isto genere dispensare possint?

Respondeo negativè. Imprimis non potestate ordinaria, ut patet, dein nec privilegio; si enim ex eo, quod habeant privilegium, dispensandi cum suis super defectu natalium, ex quacunque copula nefaria is processerit, non habeant eo ipso privilegium dispensandi cum filiis legitimis suorum, ut succedant immediatè patri in beneficio vel Prælatura (sunt enim distincta, & diversæ speciei hæc privilegia, juxta quod diversæ sunt inhabilitates, quas respiciunt, nempe una fundata in illegimitate; altera in ratione filiationis, seu quia filii sunt) multò minus habent privilegium dispensandi cum filiis illegitimis suorum, ut hi succedant patri in beneficio vel Prælatura. Pass. n. 290. Qui etiam num. seq. addit, quod si decretum Trident. comprehenderet religiosos, non possent dispensare Prælati religiosi cum filiis suorum religiosorum, ut essent Prælati ejus conventus, in quo pater fuit Prælatus, aut etiam in tota Provincia, vel Ordine; imò, ut possent beneficium ullum exercere, vel chorum frequentare, aut unam Antiphonam cantare, cum Trident. veter. filios Clericorum ministrarunt, quod cum juxta communem DD. non teneat, posse superiores cum talibus dispensare, non tantum ut admitti possint ad eundem, in quo pater fuit, Ordinem, sed & ad Prælaturas, quas pater non habuit.

Questio 286. Quales conditiones habere debeat dispensatio super defectu Natalium, ut sit valida?

1. Respondeo primò: ut sit data ex rationabili causa, si data est ab inferiore Papa (secus si data ab ipso Papa) hic enim non nisi ex concessione Papæ dispensat in hoc, Papa autem non concedit, ut inferiores sine causa dispensent. Lamb. p. 1. l. 2. q. 7. a. 11. num. 12. Garc. loc. cit. c. 2. num. 49. Castrop. tom. 1. tr. 5. d. 6. p. 8. num. 2. Lamb. d. 5. q. 16. adeòq; comprehenditur etiam legatus à latere. Castrop. loc. cit. Sanch. l. 8. de matrim. d. 87. num. 5. & alii passim contra Rodriq. in sum. c. 4. concl. 3. num. 5. Valebit nihilominus dispensatio, si inferior dispensans prudenter & bona fide credit esse justam causam dispensandi, postulante sic recta Ecclesiæ gubernatione ad excludendos scrupulos, & ne passim acta infringere sit necesse. Sanch. loc. cit. num. 8. Pass. cit. c. 25. de elect. num. 289. contra Castrop. loc. cit. num. 5. vel si est justa causa, etsi dispensans sine cognitione causæ dispense. Sanch. Pass. ll. cit. Armil. v. dispensatio. num. 14. Porro quæ causæ sint justæ dispensandi in illegimitate, certà regulà definiti nequit, refert earum plures, ex c. requisitis. 1. q. 7. & c. sciendum. d. 29. Sylv. v. dispensatio. Rebuff. cit. de dispens. super def. nat. l. num. 48. Castrop. loc. cit. num. 7. Neque eadem causa sufficit respectu cujuscunque defectus natalium; tantò enim difficiliùs dispensandum cum illegitimis, quantò turpiùs procreati. Sayr. de cens. l. 6. c. 11. num. 8. Pass. num. 288.

2. Secunda conditio est, ut expressa sint ad minimum in supplicatione, quæ de jure vel stylo Curia sunt exprimenda; quales sunt circumstantiæ, quæ per se spectant ad negotium, sive quæ per se factum reddunt turpius, & difficiliùs dispensabile, v. g. in præstate, num illegitimus sit ex adulterio,

uno vel utroque conjugato, an ex incestu in primò vel secundo gradu, vel alio remotiore, etiam affinitatis. An ex sacrilegio, puta Religiosis professis, Mirand. tom. 2. q. 1. a. 13. Tamb. l. cit. q. 16. n. 11. & q. 18. n. 4. Sanch. loc. cit. d. 21. num. 12. Felin. ad c. postulasti. num. 1. & plures alii, quos citat, sequiturque Pass. num. 290. neque juvat, bona fide ex ignorantia racuisse tale quid; quod enim de jure exprimendum, ejus expressio est de forma & substantia. Sanch. & Pass. ll. cit. contra Sigism. à Bon. de Elect. dub. 75. n. 4. & Rodriq. p. 1. q. 13. a. 12.

3. Tertia conditio ad hoc ut valeat dispensatio pro speciali casu, est, ut eum distinctè exprimat; dispensatus enim in genere, v. g. ad Ordines, valet solum ad minimam speciem, v. g. ad Ordines minores, dispensatio ad beneficia paterna non valet, si ea sint curata. Pass. n. 291. dispensatus simpliciter super illegimitate nullà factà illius specificatione non intelligitur dispensatus, nisi super minima illegimitate, qualis est nati ex soluto & soluta. c. 1. de fil. presbyr. Pass. num. 297. tenetque hoc postremum, etiam in Regularibus, cum Prælatus regularis meritò difficiliùs moveri debeat, ut dispense cum illegitimo nato ex concubitu sacrilego, quàm ex simplice fornicatione. Peyr. in pralat. q. 2. c. 5. num. 145. Mirand. p. 2. q. 2. a. 13. Pass. loc. cit. contra Rodriq. loc. cit. num. 17. Leand. male citantes pro se Dianam. Item dispensatio ad majus non valet ad minus (nisi fortè minus à majore sit inseparabile, idque necessariò supponat; v. g. dispensatio ad Diaconatum valet etiam ad minores. Felin. in c. fin. de simon. n. 5. Hostiens. in c. postulasti. n. 12. Pass. nu. 294.) cum in dispensationibus non arguatur à paritate, vel majoritate rationis. Sayr. loc. cit. num. 16. Sanch. loc. cit. d. 1. num. 32. Surdus decis. 268. num. 20. Sic dispensatus ad Provincialatum non est dispensatus ad Priortatum. Pass. num. 295. contra Peyr & Lezan. ab eo citatos, multòque minus dispensatus ad unam Prælaturam regularem hoc ipso est dispensatus ad alias; idem contra Bordon. resol. 10. num. 21. Item dispensatus ad officia hujus Ordinis, non censetur dispensatus ad officia alterius Ordinis, ad quem transferitur, cum Superiores vi privilegiorum non dispensent, nisi pro eodem Ordine. Sanch. in Decal. l. 5. c. 5. n. 16. Peyr. ad constit. Julii 2. n. 88. Mirand. loc. cit. a. 4. & alii apud Pass. nu. 298. similiter dispensatus in religione ad officia & beneficia illius, non est dispensatus ad officia extra Ordine, sive in eo maneat, sive ad eodem ejiciatur. AA. iidem. sicut è contra dispensatus super irregularitate in saculo ad beneficia, non censetur post professionem dispensatus ad Prælaturas in Religione. AA. iidem; secus tamen quoad hoc ultimum censet Pass. n. 299. de eo, qui in saculo dispensatus esset à Papa, vel à Legato de latere ad omnia officia & beneficia; excipiendo tamen etiam Prælaturam insignem, & speciali notà dignam, v. g. Generalatum. Quin etiam licet dispensatio concepta per verba generalia, v. g. ad officia omnia regulariter loquendo debeat intelligi generaliter, ubi tamen clausula generalis ponitur post aliqua officia nominata, non extendatur ad majora nominatis. Peyr. l. ult. cit. num. 99. Strotius de off. Vicarii l. 2. q. 115. num. 10. apud Pass. num. 296.

4. Quarta conditio, ut voluntas dispensandi sit sufficienter demonstrata, dum nimirum non verbis aut scripto, sed facto sit dispensatio; uti ea sufficienter demonstratur, dum Superior habens potestatem

statem

statem & causam dispensandi rationabilem, & notitiam illegitimitatis, promouet illegitimum ad beneficium vel prelaturam. Sanch. de matrim. l. 8. d. 4. num. 23. Suar. tom. 5. in 3. p. d. 41. l. 3. num. 4. Pass. num. 301. Verumque id est in utroque foro. AA. iidem. Sayr. loc. cit. l. 7. c. 14. num. 12. nisi quod in foro externo debeat dispensatio constare de illegitimitate, & causa rationabili per probationes in eo foro legitimas & sufficientes. Pass. num. 303. Item verum est, etiam si Pontifex ipse promoveat ralem; etsi enim is sine iusta causa dispenseat valide, quia tamen sic non dispensat licite, praesumi non debet dispensatus sine iusta causa. Pass. num. 304.

Quaestio 287. In quo differat legitimatio a dispensatione cum illegitimo?

Respondeo: quod legitimatio habiliter illegitimum universaliter ad omnia iura, a quibus de iure scripto civili vel canonico repellatur; dispensatio autem ad quaedam solum. Azor. 2. p. l. 2. c. 14. q. 1. Tusc. l. c. concl. 220. Item quod legitimatio fit late interpretanda, dispensatio stricte. Pass. num. 306. Porro legitimatio civilis facta a Principe laico non valet ad functiones spirituales & Ecclesiasticas. Suar. tom. 5. d. 50. f. 3.

Quaestio 288. An Electio vel promotio illegitimi non dispensati ad beneficia & praelaturas sit ipso iure nulla?

Respondeo primo: in hoc sensu esse ipso iure nullam, quod ipso iure, siue iuribus id praecipientibus sit annullanda, & valide confirmari nequeat, nisi ab eo, qui super huiusmodi defectu natalium potest dispensare; hoc enim ad minimum probant textus supra adducti, & ille praecipue c. 1. & c. fin. de fil. presbyt. illegitimi beneficium nullatenus habent.

2. Respondeo secundo: probabile est, esse in ipso iure nullam, uti expresse tenent Nav. cons. 4. de fil. presbyt. & in sum. c. 25. nu. 127. Paris. de resign. l. 4. q. 4. num. 13. Peyr. in prel. q. 3. c. 5. num. 132. sicque evincere videtur eo nullatenus, utpote reddens & iudicans actum invalidum, & iure nullum. Sanch. l. 6. de matrim. d. 32. num. 7. & l. 5. in decalog. cap. 15. num. 17. Gratian. discip. forens. tom. 1.

r. 159. num. 18. Unde tenebitur illegitimus, etiam occultissimus, beneficium dimittere, si dispensationem impetrare nequit, quia invalide promotus. Abbas in c. nisi cum pridem. de renunc. num. 16. Sayr. loc. cit. c. 10. num. 37. Azor. loc. cit. c. 4. q. 25. Peyr. loc. cit. num. 131. Nihilominus contrarium satis probabiliter defendit Pass. num. 311. & seq. ed quod cum nullitas actus ipso iure non sequatur ex natura ad prohibitionem superioris aut legis (multa enim facta tenent, quae fieri prohibentur. c. ad Apostolicam. de regul.) locum non habeat; nisi in iure exprimat (poena enim non irrogatur, nisi expresse iure caveatur. Tusc. l. p. concl. 816. n. 4. Barb. axiom. 181. n. 7. in iure autem canon. dicta poena nullitatis ipso iure nullibi exprimat; nullus etiam textus existit, vi cuius declaretur vim significativam illius vocis nullatenus portare in ventre decretum irritans; negentque id ipsum Gloss. in Clem. unicam de sequest. possess. & Gloss. in Clement. unicam. de iure patronatus. Gemin. in c. quoniam. de immunit. Eccles. num. 7. Sylv. v. excommunicatio n. 6. citans Ang. Armil. & c. ad haec, odia sint restringenda, & in poenis benignior fieri debeat interpretatio. reg. in poenis. de reg. iuris in 6. praesertim ubi innocens punitur ob culpam alterius, uti punitur illegitimus ob culpam incontinentiae paternae. Quibus tamen etiam non obstantibus tenet Pass. n. 314. cum communi, peccare illegitimum occultum graviter, acceptando Praelaturam, & teneri dimittere illam, quia semper peccat, dum contra Canones prohibentes eam nullatenus, hoc est nullo tempore haberi a tali, eam habet. Quia tamen hoc ipsum sit praecipuum humanum, ait eum posse retinere beneficium, si non potest sine gravi infamia sui, aut suorum illud dimittere, aut obtinere dispensationem, citatque pro hoc Rodriq.

tom. 1. q. 13. d. 5.

